

NOVA DOBA

Celje - skladišče

Per

III 127/1992

500000217,41

COBISS o

OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE

*Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN, Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija 1.000 LIT

Izhaja vsako sredo. Glavni in odgovorni urednik **Janez Sever**. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 80 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 28. OKTOBER 1992

ŠT. 41, LETO XXVI

LASTNINJENJE:

**SLOVENSKE
PROVINCE
VATIKANA**

ČRNA BORZA:

**ZAKAJ SLOVENIJA
NE PRODAJA
OROŽJA**

**PRILOGA ZA
BEGUNCE
IZ BIH**

str. 23

TEHARJE:

**DOMOBRANCI
SO POBIJALI
PRED PARTIZANI**

KRIMINAL:

**S ŠILOM
NAD
LJUBEZEN**

SODSTVO:

**GRUBELIČ BO
TOŽIL DRŽAVO**

... bemti državo, ki ima takšne poslance

MODRE ČELADE V BIVŠI
JUGOSLAVIJI – (24)

PUČISTI

Politika sveta do BiH je še vedno nemoralna. Konvoji s pomočjo za ljudi, trpeče v vojni, vozijo in vozijo. Svet je očitno zadovoljen, če umirajo ljudje, ki vsaj lačni ne bi bili. V BiH imamo sicer že dve državi in Muslime, ki so brez države, igrajo pa vlogo skupne države. Izetbegović, ki decembra ne bo vnovič kandidiral, je že moral popustiti in se sprijazniti, da bo prišlo do etnične delitve. Ta pa je že opravljena, na škodo Muslimanov. Začeli so Srbi, zdaj imajo svojo državo v državi Hrvati. Prav ti očitajo Ejubu Ganiću, da je pučist.

Očitno so podtikanja dovoljena, saj je znano, da so puč pripravili najprej Srbi, zatem pa Hrvati. Hrvaški predsednik, izvoljen v vodstvu BiH, je Stjepan Kljujić. Tega je nova država Herceg-Bosna (hrvaška kakopak) že odpoklicala. Na njegovo mesto so postavili novinarja Mira Lasića - kar brez volitev. Prvo besedo pa seveda ima Mate Boban, ki ni zmagal na nobenih veljavnih volitvah.

Hrvati najbrž ne vedo, da bodo morali priznati enake pravice kot svojim rojakom v BiH tudi Srbom na Hrvaškem, pa tudi Albancem na Kosovu, najbrž celo Albancem v Makedoniji. Ni treba biti posebej pronicljiv, da ugotoviš, kako Hrvati svojo miselnost uveljavljajo tudi v odnosih s Slovenijo. Nič čudnega ne bo, če bo svet moral, tako kot tudi proti Srbom zaradi njihove vloge v BiH, sprejeti ukrepe tudi proti Hrvaški zaradi njihove vloge v isti državi. Sanje ostajajo - Hrvaška do Drine.

Muslimani so izigrani, igrajo lahko le na karto islamskih držav. Te so dovolj glasne. Zahtevajo orožje za brate v BiH, pripravljene so poslati svoje rojake. Srbi se muzajo, saj so jim Hrvati pomagali tako kot doslej še nihče.

Najbrž ste opazili, da Hrvati ne govorijo več o t. i. ZRJ. Seveda ne, saj se povsem resno dogovarjajo. Rezultati bodo prišli, tisti pravi, ko bodo vključili v pogovore še Srbe Krajišnike. Tega pa si Tudižman nikakor ne želi. Če bosta v Hrvaški dve krajini, v BiH 10 regij, koliko jih bo v Vojvodini, Sandžaku, na Kosovem, v Makedoniji... Ne bodimo presenečeni, če bo Bosna kmalu dobila županije.

Muslimani že vidijo, kam vse pelje. Tako ni čudno, če se s Hrvati, ki države BiH očitno ne priznavajo več, saj imajo svojo Herceg-Bosno, s Hrvati pogovarjajo že z orožjem. To je žalostno, saj se Hrvati z Muslimani niso spopadali še iz časov turškega cesarstva.

Avtoceste med Beogradom in Zagrebom niso odprli niti simbolično. Panič pač nima vpliva na Krajišnike. Amerikanci obljublajo, da bodo vojaško ščitili konvoje s človekoljubno pomočjo. To je možnost, ki bo svet prisilila, da bo proti Srbom uporabil orožje. Karadžić spet grozi z letalstvom. Milošević je bil v svoji stranki edini kandidat in je zagotovo še vedno "vožd" številka ena. Pomladitev v njegovi stranki ni. Še vedno ni jasno, kako se bo končal spor med srbsko in "zvezno" policijo o stavbi v Beogradu. Velja pripomniti, da gre tudi za oddajanje objektov bivše SFRJ v roke Srbije - za delitev teh zgradb pač ne bo.

Čosić obiše Italijo, menda je bolan. To je njegov prvi obisk v tujini, če odštejemo ženevske pogovore, ki so čisto nekaj drugega. UNPROFOR se želi odseliti iz Sarajeva. Je prenavar. Panič bi rad že zdaj povezoval republike bivše Jugoslavije, vsaj gospodarsko. Komisija OZN je že našla grobnico v Vukovarju. Na OZN prihaja čedalje več pričevanj o zločinih. Milošević in Panič pa se, vsak zase, "slikata" z ostanki JA. Komu bo ta pokorna?

Zbigniew Kochanowski

VOLITVE 92: URADNO NAJ BI STALE DRŽAVO SAMO PET MILIJONOV MARK

NAŠA DEMOKRACIJA JE DRAGA

Volitve pred dvema letoma, referendum o neodvisnosti in letošnje volitve bodo stale mlado državo okrog 15 milijono mark. V to seveda ni všteti denar, ki so ga in ga bodo letos še več porabile stranke za svojo propagando in ga je po vsej verjetnosti prav toliko, kot ga da država za volitve. Gre torej za vsoto, ki ni tako majhna in je vsekakor prevelika za poslanski 'otroški vrtec'.

Organizacija prvega kroga volitev za predsednika, državni zbor in državni svet bo predvidoma stala 277 milijonov tolarjev, morebitni drugi krog predsedniških volitev pa še 110 milijonov tolarjev. Prvi krog volitev pred dvema letoma je proračun stal 4,5 milijona mark, medtem ko so drugi krog pokrili iz občinskih proračunov.

Gre za prve ocene stroškov organizacije letošnjih državnih volitev, ki je bila opravljena še preden je bil določen volilni sistem. Stroški zajemajo le delo volilnih odborov, tiskanje 145 vrst različnih glasovnic v skupni nakladi več kot 5 milijonov primerkov, vsaka glasovnica mora biti spravljena v pet različnih ovojnic...

Sodeč po okleščeni vsebini stroškov je moč soditi, da bodo volitve v decembru presegle predvideno ceno, nekaj manj kot pet milijonov mark. V to ceno je tokrat všteti tudi strošek objav v časopisju. Zanimivo je, da so za to objavo izbrani le štirje največji dnevniki, ki bi naj za volitve namenili po tri strani. Dolej je v državi registriranih nad sto različnih strank. Sodeč po kampanji, ki se niti ni še prav ogrela, je soditi, da se bo vsaka od teh stotih strank skušala prebiti na

vrh, k oblasti. Pred dvema letoma je bilo strank petkrat manj in že takrat se je šušljalo, da so za volitve porabile na milijone mark.

Volilni rezultat izpred dveh let bi naj slonel tudi na denarju, saj je bil očitek, da so samo tri resnejše stranke imele denar za volilno kampanjo, šlo je za tri preoblikovane nekdanje uradne 'partije', medtem ko bi naj ostale stranke dobile denar zvečine iz tujine. To seveda ne drži, saj je bilo očitno javno zbiranje denarja po podjetjih. Seveda ne gre omaloževati pomoči iz tujine, ki pa do vseh novonastalih strank ni bila enako radodarna.

Zanimivo je, da stranke v vladi ali koaliciji in v opoziciji v javnosti ne ope-

rirajo s številom svojega članstva. Zato tudi ni mogoče izračunati, koliko premoženja si posamezna stranka ustvari s članarino. Sodeč po številu članstva na najrazličnejših sestankih, shodih ali konvencijah bi bilo računati, da stranke s članarino ne morejo pokriti niti najosnovnejših stroškov organizacije in delovanja najožjega vodstva. Praksa pa to vsakodnevno zanika, saj so si posamezne stranke v dobrih dveh letih demokracije neznanu kako nagrabile ogromno denarja in zaviljivo premoženje.

Medtem ko je moč slediti strankarskim veljakom na popotovanjih v tujini, ko gre za 'obiske dragih rojakov, ki žal morajo živeti ločeno od matice naroda' in kjer se meri tudi mošnjček, iz katerega bi naj priteklo vsaj nekaj denarja za dokončni obračun z 'rdečimi, ki so se spet zavihteli na oblast', je jasno, da večidel denarja oboji zberejo doma, v izmoganem gospodarstvu. To

potrjujejo tudi posamezni primeri, ki pridejo v javnost in ko nekdo nekomu dokaže, da je iz proračuna, sklada ali podjetja odmeril kakšen milijon za stranko. Seveda milijon v markah, kar šteje enako kot dolga varnost donatorja za njegov stolček.

In ko na koncu tako po tesarsko preko palca te številke sešteješ ali množiš, ugotoviš, da je naša demokracija prekleto draga reč za to, da imaš parlament, ki bi naj bil šele 'mala' in niti ne 'osnovna šola' demokracije. Potem je že vnaprej jasno, da tudi s temi volitvami, ki bi naj veljale novih pet milijonov mark, Slovenci ne bomo končali niti 'male šole', kaj šele dobili poslance, ki bi v Ljubljano hodili na zasedanja, ne pa spat, pit in žret ali preganjat bab od Otočca do Bleda in Portoroža in za to dobili grofovske plače in še večje penzije. Tako nam vsake volitve požerejo eno novo, lepo, po evropsko opremljeno tovarno.

Janez Sever

MATI DRŽAVA, KJE JE OKROG SEDEMSTO SLOVENCEV V BOSNI

KAKO DALEČ JE DOMOVINA

Zdaj, ko je jasno, če je sploh še kaj v Bosni in Hercegovini jasno, da si bosta Srbija in Hrvaška to državo kar lepo razdelili in se tolče vseppek, je dostikrat do skrajnosti ogroženo življenje okrog 750 Slovencev, državljanov Slovenije,

ki so še v tej državi in se daleč niso mogli varno vrniti.

Dr. Jože Pučnik je povedal, da bi za varen povratak poskrbelo zunanje ministrstvo s pomočjo Unproforja, Slovenija bi dala prevozna sredstva za prevoz do morja

ali preko Cazinske krajine družina izgorela v medsebojnem obračunavanju medtem, ko se bo mati država le samo, da ne bo kakšna zmigala.

MINISTER LOJZE JANKO UKINITI SPEČA PODJETJA

Vlada je pripravila zakon o gospodarskih družbah. Osnutek bi naj obravnaval še ta parlament. Prehod v novo organiziranost bi naj bil čim manj boleč in čim manj birokratiziran. Minister dr. Lojze Janko vztraja, da bi firme spravili v drugo statusno stanje, sedanjost množico 'spečih' podjetij pa naj bi reorganizirali. Gre samo za pravni red, ureditev pa ni naperjena proti zasebnstvu. Mali

podjetniki naj bi bili tisti, ki letno s poslovanjem ne bi presegli enega milijona ecujev in ne bi imeli več kot 25 zaposlenih delavcev. Zadržane bodo lahko postale delniške družbe. Predvideni najnižji ustanoviteljski znesek za delniško družbo naj bi bil 125 tisoč ecujev, za družbo z omejeno odgovornostjo pa 10 tisoč. Sedanje d. o. o. bi lahko ohranile nespremenjeni statut, če bi se dokapitalizirale.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Zoran Vlajić (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač - Tiska Družbeno podjetje Delo - Tisk časopisov in revij, p.o. - Naslov uredništva: Celje - knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometenem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

NOV PREDLOG LASTNINSKE ZAKONODAJE

STRAH PRED TUJCI

Stranka neodvisnih želi s svojimi amandmaji, ki jih bo v skupščini vložil dr. Peter Glavič, pripravili pa so jih akademik Aleksander Bajt, dr. Gojko Stanič, dr. Viljem Rupnik in dr. Peter Glavič, ponuditi dve drugi varianti lastninjenja, ki bi slovenskemu gospodarstvu dale nov polet, hkrati pa ga zaščitile pred prevlado tujega kapitala.

Neodvisni sindikati Slovenije in stranka Neodvisnih so v Mariboru pripravili tiskovno konferenco, na kateri so opozorili na svoj predlog lastninske zakonodaje. Predsednik Neodvisnih sindikatov Slovenije Rastko Plohl je v uvodu predstavil zahteve Neodvisnih sindikatov. Zahtevajo, da se del premoženja brezplačno razdeli tistim, ki so ga v minulih letih ustvarili, kar bi pomenilo participiranje delavcev pri lastninjenju in da ostanejo slovenski državljani večinski lastniki slovenskih podjetij.

Prof. dr. Gojko Stanič je na tiskovni konferenci poudaril, da se od vseh političnih in socialnoekonomskih institucij le Neodvisni sindikati in stranka Neodvisnih zavzemajo za solastništvo delavcev, vsi drugi pa stojijo na stališču, da je potrebno samoupravljanje uničiti in uvesti v podjetja zunanje lastnike, da bodo le-ti kot večinski lastniki priganjali mezdne delavce.

Po njegovem mnenju zakon, kot ga sedaj predlaga koalicijska stranka, predstavlja

predlog, po katerem bodo lahko najboljša podjetja kupili le bogataši. Ta denar imajo danes le tuji kapitalisti in slovenska in tuja mafija. Vsi tisti, ki so podpisali zakon o lastninjenju, zastopajo interes tujega kapitala in neproduktivnih družbenih slojev ter ozkega segmenta slovenskih zasebnih podjetnikov in nacionalne birokracije.

Stranka neodvisnih se zavzema za prekinitve sedanje prakse, ko se razprodajajo najboljša slovenska podjetja tujemu kapitalu in postajamo odlagališče svinjarij za zahodne države, kot primer za slednje je navedel Količevo, kamor želi italijanski konzern preseliti svoje najbolj umazane programe.

Dr. Stanič je dejal, da tujci že desetletja vlagajo v Slovenijo, vendar pa njihova vlaganja nikoli niso izkazovala dobička, kar pomeni, da bodo tujci prepuščali slovenskim podjetjem, da bodo edina nosila vse stroške predrage države. Zato po njegovem mnenju vprašanje lastninske zakonodaje presega ideološke opredelitve.

Kot primer, kakšna naj bi bila bodoča lastninska struktura, je navedel več deset podjetij, v katerih so vsi zaposleni solastniki in ki razvijajo nove programe in osvajajo najzahtevnejša zahodna tržišča. Na osnovi teh izkušenj podpira stranka neodvisnih dva načina lastninjenja. Prvi je Bajtov predlog, ki svetuje vsem nekdanjim realsocialističnim

državam vzhoda, da naj se država sploh ne vmešava v lastninjenje, ampak prepusti to avtonomiji podjetij, ki lahko ostanejo takšna, kot so ali pa se skladno s svojimi interesi dokapitalizirajo.

Drug njihov predlog se zavzema za to, da se ustanovni kapital prizna ustanoviteljem (država, prejšnji lastniki, ali drugi). Povečan kapital (za vsako leto uporabe za 0,5 odstotka) pa naj pripade sedaj zaposlenim v podjetju ter upokojencem in nezaposlenim iz tega podjetja. V primeru, če bi zakonodajalec upošteval drugi predlog, neodvisni predvidevajo, da bi zaposleni prinesli celo svoje prihranke od doma in iz inozemstva ter jih uporabili za sanacijo svojih podjetij. Nadalje bodo zaposleni pripravljali delati samo za plače, ki jim bodo omogočile preživetje, vse ostalo pa bodo reinvestirali. Tudi celotno gospodarstvo bi na ta način hitro oživel, kar bi dvignilo kupno moč, povečalo promet ter dalo državi davke, iz katerih bi se lahko napajala. Končno pa bi tudi tuji kapital dobil pravega sogovornika. To bi bili znani zasebni lastniki podjetij, s katerimi bi se tujci pogajali in iskali skupne interese. S temi ukrepi je možno po besedah dr. Gojke Staniča v treh letih znižati nezaposlenost na najnižje evropske meje.

Dr. Gojko Stanič meni, da bo vladin predlog pomenil politično smrt vseh

strank, ki ga bodo podprle. Za predlogom lastninjenja pa smatra, da bi moralo stati približno milijon slovenskih volilcev, saj je ugoden za vse zaposlene v družbenih sektorjih, upokojence, brezposelne in zaposlene v družbenih dejavnostih. Vladino varianto naj bi podprli predvsem dijaki, študentje, kmetje, gospodinjice, obrtniki, večji podjetniki, državljani Republike Slovenije, ki živijo v tujini, ter seveda papež, ki bo lahko iz dohodkov 36.000 hektarjev gozdov financiral zaradi svojih potovanj po svetu ispraznjene vatikanske blagajne.

Če bo zakon v sedanjem besedilu sprejet, nam grozi podoben gospodarski kaos, kot je na Hrvaškem, le s to razliko, da bi pri nas še hitreje prišlo do socialnega upora. V veliki zablodi živijo tisti, ki mislijo, da bodo ljudje res dobili obljubljenih 300.000 tolarjev, to bo le ničvreden papir, saj bo po sprejetju takšnega zakona 800 podjetij v družbeni lasti, ki sedaj vzdržujejo celotno slovensko družbo, izgubilo vso motivacijo in bodo težila k čimvečjemu trošenju, ne pa k gospodarjenju. To bo povzročilo kaos, ki ustreza tujim vlagateljem, ki jim je Slovenija zelo všeč, saj je zelo razvita država in jo lahko kupijo, če se vse gospodarstvo uniči za mizerno ceno.

Janez Vodnar

DRAGI MINISTER!

To je v bistvu najbolj resno pismo, ki ga pišem našim veljakom. Namenjeno je obrambnemu ministru Janezu Janši s prošnjo, da se ta po potrebi posvetuje tudi s kolegi ali pa s svojimi poveljniki oziroma nadrejenimi (Če šteje, da je to, denimo, Predsedstvo RS).

Gospod minister, kaj menite, je Slovenija sokriva za vojno, ki še divja v bivši Jugoslaviji in se lahko še razširi?

Na kaj mislim? Slovenija je nedvomno bila tista, ki je prva odšla iz Jugoslavije. Ob odhodu JA je iz Slovenije šlo veliko orožja. JA še zdaj tudi s tem orožjem in letali, ki so tudi naša last, saj smo jih plačevali, seje smrt po BiH. Kot je znano, vztrajamo, da smo za to imetje še vedno solastniki in ga hočemo tudi deliti - v naravi ali v denarju.

Slovenija podpira tiste, ki pravijo, da je treba bombardirati srbska letališča, pa tudi druge pomembne vojaške objekte v tako imenovani ZRJ. Za nas je JA še vedno pretnja. Zakaj ne bi, skupaj z drugimi, ki štejejo Srbijo in Črno goro za agresorja, najprej mi kaj, skupaj seveda, storili, da bi agresorja utišali? Tudi z Albanci in Makedonci. Se Vam ne zdi, da bi bili lahko uspešni. Imeli bi tudi podporo domala celega sveta.

Šele zadnji čas se malo bolj zanimamo za Slovence v BiH. Se Vam ne zdi, da imamo do njih v bistvu takšen odnos kot do drugih narodov, ki še trpijo srbsko agresijo? Ti so pač državljani drugih držav.

Bomo šele v letih, ki pridejo, torej, ko bo čas za temeljite premisleke, od zgodovinarjev izvedeli, da smo bili sokrivi za balkansko morijo?

VAŠ DRŽAVLJAN

AVSTRILIJA OMEJUJE BIVANJE TUJIH DELAVCEV

TRISTO TISOČ ILEGALCEV

Avstrija je podobno kot mnoge druge zahodnoevropske države obljubljena dežela za številne prebivalce Balkana in drugih vzhodnoevropskih držav. Tako naj bi bilo poleg vseh legalno zaposlenih tujcev v Avstriji še okoli 300.000 ilegalnih delavcev. Zato niti ne čudi, da je 1. avgusta letos avstrijski parlament sprejel zakon o tuj-

cih, ki bo pričel veljati 1. avgusta 1993.

Do takrat bi morali ilegalni delavci uzakoniti svoj status, po tem datumu pa naj bi vse ilegalce izgnali. Sprejem tega zakona je na avstrijski politični sceni dvignil veliko prahu. Politične stranke so se razdelile na zagovornike tega zakona, ki se zavzemajo za njegovo rigorozno izvajanje in na tiste, ki hočejo spoštovanje

dejanskega stanja in ki želijo ilegalcem ponuditi možnost, da legalizirajo svoje bivanje v Avstriji.

VPO, Avstrijska ljudska stranka in njen voditelj vicekancler Gerhard Busek sta postala glavni zagovornik izgona vseh ilegalcev, saj smatra, da je Avstrija že iščrpala vse svoje možnosti za sprejem ekonomskih beguncev. Ljudska stranka meni, da bi se ilegalci morali

vrniti domov in od tam zaprositi za dovoljenje za naselitev v Avstriji.

Ta predlog pa je izzval ostre reakcije celo pri vodji Svobodnjaške stranke Jorgu Haiderju, ki je ravno zaradi premeškega postopanja z ilegalci nekoč že kritiziral Ljudsko stranko in njenega voditelja Buseka. Heider smatra, da ne bi smeli izgnati vsaj tistih ilegalcev,

ki lahko dokažejo, da imajo delo in stanovanje.

Helmut Schuller, predsednik Caritas, očita Gerhardu Buseku, da razpihuje sovraštvo do tujcev in dodaja, da je žalostno, da takšni predlogi prihajajo ravno iz stranke, ki se smatra za nosilca državotvornosti in naj bi bila krščansko orientirana.

Dunajski župan Helmut Zilk je označil takšen predlog kot nepremišljen in diletantski, saj ga je moč izvajati samo s policijskimi ukrepi. Po njegovem mnenju se s problemom ilegalcev srečujejo vse razvite države, zato ni nič čudnega, da je tudi Avstrija obremenjena z njim. Zato bi morali sprejeti tiste, ki so pripravljene legalizirati svoj status, vse, ki pa tega niso pripravljene storiti, pa bi lahko država izgnala.

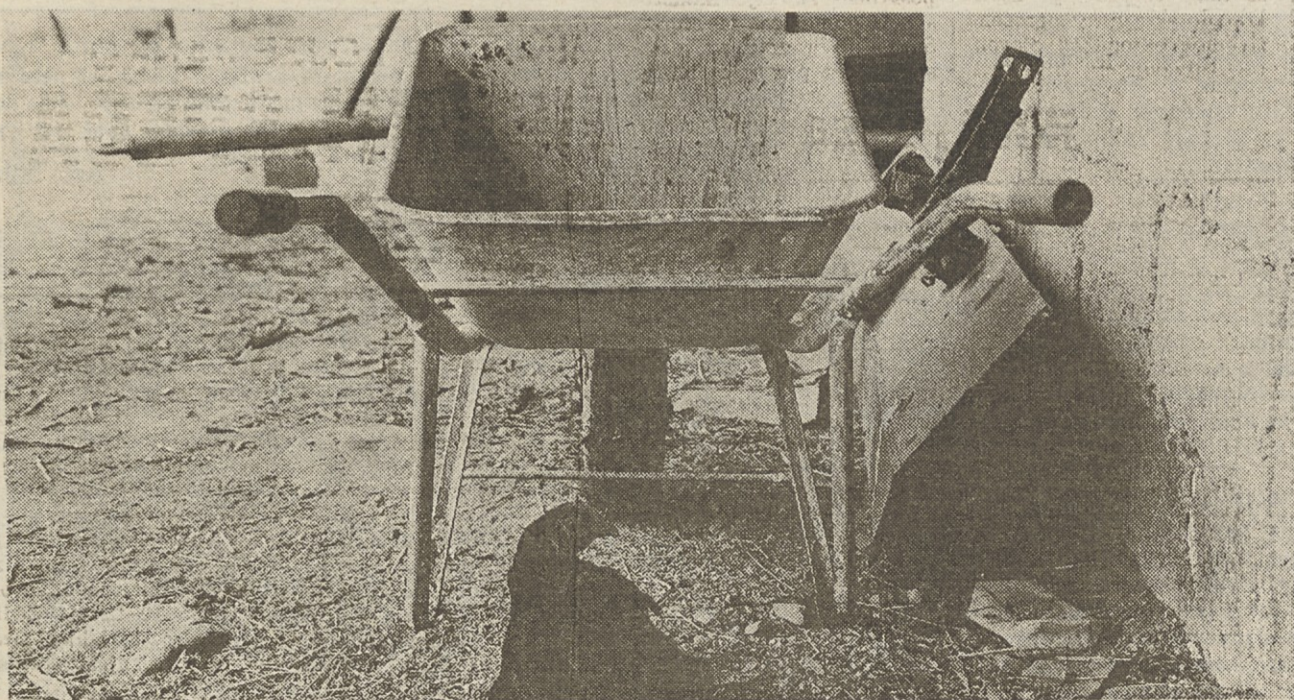
"To ni zakon o izgonu tujcev, kot ga želijo nekateri prikazati, pač pa zakon, ki bo reguliral prebivanje tujcev v Avstriji", trdi dr. Hubert Pirker, tiskovni predstavnik Ljudske stranke. "Tujci, ki imajo urejeno dokumentacijo, so lahko brez skrbi, kdor pa je nima, si jo mora v letu dni urediti"

Avstrijska ljudska stranka zagovarja prihod samo potrebnih delavcev v okviru le-

tnih kvot, v katere bi se lahko vključili tudi izgnani ilegalci, če bi v svoji državi vložili prošnjo. Namen tega zakona je tudi urediti neurejene in nehumane stanovanjske razmere delavcev na črno, ki največkrat prebivajo v barakah in drugih človeka ne vrednih bivališčih. Zato predlagatelj zakona trdi, da je njegov namen tudi zaščita delavcev na črno, ki jih sedaj izrabljajo na najhujši možen način. Pomemben pogoj za pridobitev delovne vize je tudi ustrezno stanovanje, ki pa je za ilegalce pogosto tudi največja težava, saj si ga s svojimi majhnimi dohodki največkrat nikakor ne morejo privoščiti.

Vsekakor se je Avstrija odločila, da bo tuje delavce, predvsem tiste brez vseh dovoljenj, v bodoče strožje nadzorovala - zato se je lov na ilegalce že pričel. Samo na Dunaju so poleti preverili 380 podjetij in v 245 našli skupaj 859 ilegalno zaposlenih delavcev.

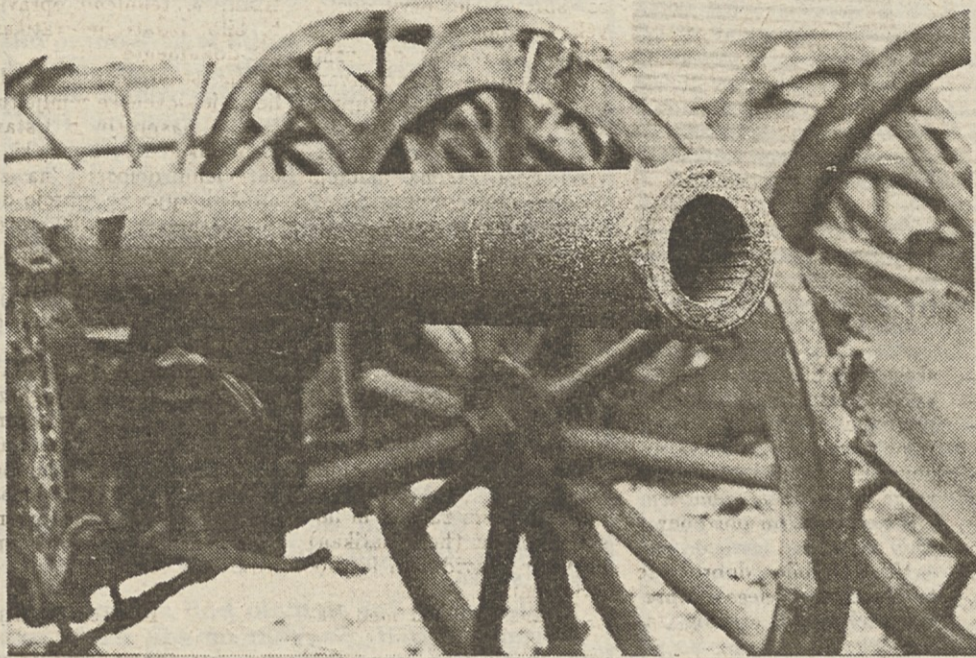
Pri naših za to zadolženih organih smo poizkušali zvedeti, koliko Slovencev je na legalnem in illegalnem delu v Avstriji. Z Ministrstva za delo so nas napotili na Republiški zavod za zaposlovanje, kjer pa nam teh podatkov prav tako niso mogli posredovati, saj jih nimajo. Povedali so nam le, da organiziranega zaposlovanja v Avstriji ni več že od osamosvojitve dalje, novega sporazuma o zaposlovanju med Avstrijo in Slovenijo pa še niso sklenjenili.

EKSLUZIVNO: HRVAŠKA VLADA OBOROŽUJE ITALIJANSKO MAFIJO

KANAL VODI SKOZI SLOVENIJO

Za države, nastale na pokopališču SFRJ, še vedno velja embargo za trgovino z orožjem, ki pa ga prav nobena novorojenka že od samega začetka kaj prida ne upošteva. Trenutno na prednostni listi kršiteljev nedvomno izstopa Republika Hrvaška, ki je po tistem, ko je oborožila samo sebe, začela orožje več ali manj ilegalno izvažati. Najboljši kupec ni nihče drug kot italijanska mafija, ki pa orožja ne kupuje s profitnimi komercialnimi nameni, temveč za opremljanje lastnih vrst. Težko razumljivo, vendar resnično.

Časopisna pogrevanja nedavne aretacije švercerja z večjo količino strelnega orožja na slovensko - italijanski meji so ostala na površini stvari. Govori se o trgovanju z orožjem, ki naj bi ga vršila italijanska mafija in drobni švercerji. Če zadevo razčlenimo, pa se izkaže, da za prepovedano dejavnostjo stoji več ali manj hrvaška vlada in da so resnično vpleteni tudi italijanski mafiozi, pa ne kot posredniki, temveč kot kupci.

Italijanska mafija se najbrž nahaja v eni največjih kriz svoje zgodovine. Dejstvo je, da je slabo oborožena. Zasluge zato gredo predvsem italijanski policiji in strogim zahodnim normativom o prodaji orožja. Mafija se je tako obrnila na trenutno največji naravni arzenal orožja - Balkan.

V balkanskem konfliktu bruha smrt takšno in drugačno orožje, ki ga država na-

bavljajo več ali manj ilegalno. V slovenski prohrvaško informirani javnosti je prisotno splošno prepričanje, da je ZRJ (beri Srbija) tista, ki prednjači v nedovoljeni trgovini. Res pa je, da je Srbiji po največjem embargu preostalo zelo ozek maneverski prostor na tržišču orožja, ki teži v prvi vrsti preko Romunije v Rusijo. V vsakem primeru pa se država opankov in šubar pojavlja kot kupec, ne kot prodajalec.

Republika Hrvaška je, kar se tiče prodaje orožja, neverjetno iznajdljiva, podjetna. Je v situaciji, da ima po velikanskih nakupih oborožitve za vojno s Srbijo dejanske viške takšnih in drugačnih nosilcev smrti, največ seveda lahkih pehotnih. Ta trend se bo po prvih demobilizacijah vojaških enot samo povečeval. Sosednja država je z nedoumljivimi antipatriotskimi potezami kovala dobičke že za

časa najtežjega hamletovskega vprašanja za Hrvaško. Legalna stran rabote so bili davki, ki jih je vlada ne glede na to, od kod je orožje prišlo, z veseljem pobirala. Malce manj legalno je bilo početje podobno tistemu, ko je naša država podarila nekaj orožja hrvaški gardi, ki je podarjene kalašnikove prodajala svojim gardistom za 340 DEM z izgovorom, da mora zbrati denar za nakup še več orožja.

Vse niti prodaje orožja italijanski mafiji so v rokah hrvaškega HVO. Brez njegovega blagoslova ne zapusti ozemlja 'Lijepa naše' niti najnavadnejša frača. Težko je trditi, da za vse to ve tudi predsednik Tudjman. Najverjetneje pa je tudi v tem primeru tako, kot je pisalo na njegovem predvolilnem plakatu. Zagreb je zadržal image centra najnovejših nečednosti, kar je na Balkanskem prostoru v novejši zgodovini vedno tudi bil. Transakcije sklepajo v hotelu Holiday Inn, kjer hrvaška zasebna podjetja z blagoslovom hrvaške vlade dobivajo vnaprej zelene dolarje od italijanskih mafiozov. Malce manjši center za prodajo orožja muslimanskim dostojanstvenikom je nova džamija. Kanal orožne pošiljke za mafijo je standarden preko Slovenije v Trst. Orožje potuje iz Zagreba,

kjer se nahaja tudi centralno skladišče, v zaplombiranih kontejnerjih, ki jih na mejah ne odpirajo. V kontejner, na katerem ponavadi piše, da preveža 'poljoprivredna dobra', gre nič več in nič manj kot 2600 kalašnikov s štirimi okvirji s skupaj 150 naboji. V kompletu pa, zanimivo, ni nožev 'bajonetov', ki jih prodajajo posebej. Najbrž so Hrvatje do Italijanov še manj radodarni kot do Muslimanov, ki jim zaračunavajo kalašnikove s tržno vrednostjo 260 dolarjev po 390 DEM. Posel je pač posel, ni prostora za sentimentalnosti.

Na Hrvaškem ni nobene sentimentalnosti niti do Slovenije, ki jo želijo po večji ohladitvi meddržavnih odnosov zaplesti v afero z nedovoljeno prodajo orožja. Ne bomo presenečeni, če se bo v časopisju v prihodnje zopet pojavila kakšna novička o slovenskem švercerju, ki bo v avtomobilskem prtljažniku prevažal kanon. Če pa bomo vedeli, da je trgovina z orožjem organizirana na takšni ravni, ki ne dopušča primitivnih kiksov, se bomo lahko samo pomilovalno nasmehnil...

Franc Furland, foto LucaS

Milošević: "Kolega Franjo, rabil bi par vagonov kalašnikov". Tudjman: "Jok, Sloba, vse sem prodal italijanski mafiji".

ZAKAJ SLOVENIJA NE TRGUJE Z OROŽJEM

ČEDNOST ALI NEUMNOST

Državljeni Republike Slovenije lahko porečemo, da živimo v zelo čednostni državi. Slovenski državni vrh se doslej očitno ni vmešal v umazano trgovino z orožjem, česar ne moremo trditi za nekatere sosednje države. Je nevmešavanje Slovenije v najprofitnejši biznis, kjer se plačuje vnaprej z zelenimi dolarji, posledica goreče poštenosti ali nesposobnosti?

Ob analizi dejanskega stanja stvari bi se dalo prej verjeti drugi varianti. Posebej glede na vedenje, da je politika kurba. V izdelanih švercerskih poteh, katerih zelo pomemben odsek pelje tudi čez slovensko ozemlje, se naši politikanti ali če hočete biznismeni s političnim pedigrejem nekako niso znašli, kar pa ne moremo poreči za nekatere kvazipodjetnike s smrtjo.

Slovenija se nahaja na prostoru med Vzhodom in Zahodom, skozi katerega vodijo za preprodajalce z orožjem nepogrešljive trgovske poti. Skozi našo državo se vrši v glavnem tranzit z zaplombiranimi kamioni, ki jih ne smejo odpirati niti na mejah. V vsakem primeru ostaja državna blagajna kljub vsem vrednostim, ki se vozijo po slovenskih ce-

stah, prazna. Zakaj?

Možnih je najbrž več odgovorov. Če odmislimo moralnost, je nedvomno eden izmed njih dejstvo, da je Sloveniji ušel velik biznis iz rok predvsem zaradi prepočasnosti dojemanja grobega tržišča, katerega zelo pomemben del je povezan z orožjem. Po drugi strani pa so si zvite vrhuške sosednjih držav, ki se ne sramujejo umazanega posla, izbrale za žrtveno jagnje prav Slovenijo.

Hrvaška, Avstrija in Madžarska pobirajo mastne zasluge. Avstrijci jemljejo pošiljke orožja kot nekaj povsem običajnega in z njimi lastno pedantnostjo poberejo takse že na sami meji. Hrvatje so manj pedantni, so pa brez vsakršne moralne odgovornosti, saj se s prodajo orožja bavijo vsi od samega vrha nav-

z dol.

To pa ne pomeni, da Slovenci ne trgujejo (beri služijo) z orožjem. V Republiki Sloveniji je registriranih ducat privatnih podjetij, ki se ukvarjajo s tovrstno dejavnostjo. Uradno so seveda pod kon-

trola države, neuradno pa služijo s posredovanjem orožja. Če se obrnete na pravi naslov in ste polni denarja, lahko dvignete tudi pravi pravcati tank na mestu, ki ste ga določili.

Anci Solan

BO DRŽAVA VATIKAN PRIKLJUČILA TRIGLAVSKI NARODNI PARK?

TERITORIALCI PROTI GARDI

Cerkveni apetiti ne poznajo meja. Po tistem, ko je bil lanskega januarja v slovenskem parlamentu sprejet okrnjeni 12. člen o denacionalizaciji, ki je določil vrnitev cerkvenega premoženja v naravi, se upravičeno pojavlja bojazen pred izgubo velikega dela slovenskega državnega ozemlja. Do tega bi prišlo z dejanskim vračanjem nepojmljivih 36 tisoč bivših cerkvenih gozdov, ki bi dobili novega lastnika v papeški državi Vatikan, lastniku vsega svetovnega cerkvenega premoženja. Z drugimi besedami: slovenski kler je samo vatikanska izpostava, ki upravlja s papeško lastnino, škofje so papeški uradniki.

Po pluralizaciji političnega življenja se je v Sloveniji dogodilo ogromno kardinalnih napak. Ena največjih je vsekakor pristajanje slovenskih (še vedno le) delegatov, da cerkvi vrnejo premoženje v naravi. Ta poteza je najbrž v največji meri rezultat protikomunističnega razpoloženja, ki je postavilo v prvi plan ljubezen do donedavnega največjega sovražnika - cerkve, nikakor pa ne kakšnega boga, lepo prosim. Pri vsej tej roboti pa so pozabili, da katoliška cerkev (ostale verske institucije v Sloveniji so povsem marginalne) v Sloveniji ni samostojna, da je samo vatikanska podložnica, ki je papežu odgovorna tako duhovno kakor tudi mate-

rialno. Papeška država je s svojim zanemarljivim ozemljem v Večnem mestu glede na svojo specifičnost ogromni lastnik svetovnega ozemlja, ne samo duš.

Če bi v svetu prišlo do vračanja vsega cerkvenega premoženja, ki si ga je v času fevdalizma na osnovi tedanjega prava pridobil največji fevdalec, kar je Rimskokatoliška cerkev nedvomno bila, bi prišlo do popolne restavracije fevdalizma. Moderne evropske države se tega zavedajo in si prizadevajo največ zemljišč, predvsem pogozdenih, zadržati v svoji lasti. Mogoče zato, ker so pametnejši zahodnjaški politiki, za razliko od slovenskih, nedvomno prečitali tudi kakšen pasus iz Zako-

Metropolit dr. Alojzij Šuštar je samo papežev upravnik

nika cerkvenega prava, v katerem v peti knjigi o cerkvenem premoženju med drugim piše: 'Vse premoženje, ki pripada vesoljni Cerkvi, apostolskemu sedežu in drugim pravnim osebam v Cerkvi, sestavlja cerkveno premoženje... Lastninsko pravico na premoženju ima, pod vrhovno oblastjo rim-

skega papeža, pravna oseba, ki je premoženje zakonito pridobila... Rimski papež je po prvenstvu vodstva vrhovni upravitelj in oskrbnik vsega cerkvenega premoženja.' Komentar ni potreben.

Vse bi bilo dobro, če bi slovenski delegati sprejeli neokrnjeni predlog za-

kona, ki je v nadaljevanju določal, da se 'v naravi vrnejo sakralni objekti in nepremičnine, ki jih potrebujejo za opravljanje svoje verske dejavnosti' in da 'se vrne le v obsegu, ki je upravičencem potreben kot gospodarska podlaga za opravljanje te dejavnosti.' Brihtneži v parlamentu pa so sprejeli le prvi odstavek predloga zakona, ki glasi: 'Pravica do vrnitve premoženja gre cerkvam in drugim verskim skupnostim, njihovim ustanovam oz. redom, ki ob uveljavitvi tega zakona delujejo na območju republike Slovenije.' Vatikan si lahko na osnovi takšnega zakona marsikaj obeta.

Državica Vatikan bi se tako lahko povečala med drugim za 36.000 hektarjev gozdov, od katerih jih je kar 8271 v Zgornjesavinjski dolini. V igri je tudi celotni Triglavski narodni park in seveda nacionalni ponos Bled. Z vračanjem zemljišč po črki zakona bi postala cerkev (beri Vatikan) največji individualni lastnik v Sloveniji.

Dejanski odnosi med Va-

tikanom in cerkvami po svetu, nam lahko najenostavneje raztolmačijo tudi ločitev cerkve in države. Ne gre za nikakršno cerkveno popustljivost, temveč za neizpodbitno dejstvo, da celotna organizacija črnosuknjačev pripada drugi državi. Slovenski duhovniki so praktično državljani države Vatikan, le tehnično opravilo bi bilo, izdati jim vatikanske dokumente.

Na vso srečo pa je podeleževanje slovenske zemlje tujcem v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, ki v 68. členu določa: 'na zemljiščih tujci ne morejo dobiti lastninske pravice, razen z dedovanjem in ob pogoju vzajemnosti.' Teoretično je mogoče z vsako pedjo 'vrnjene' cerkvenega zemljišča sprožiti ustavni spor.

Navsezadnje v Triglavskem narodnem parku gnezdijo Janša s svojimi teritorialci. Ker ga poznamo, vemo, da v bližnji prihodnosti na Pokljuki ne bo pisanih švicarskih gardistov, na žalost niti švicarskih turistov.

Franc Furland

BO VENDARLE ODKLENKALO CESTNIM LOBIJEM

NAMESTO CEST — KONGRES

Sredi preteklega tedna je na Bledu potekal prvi slovenski kongres o cestah in prometu, na katerem so med drugim predstavili tudi dolgo pričakovani in prepotrebni nacionalni program vzdrževanja in gradnje cestne infrastrukture. Program med drugim predvideva različna dela na okrog 5000 kilometrih različnih cest v Sloveniji, za kar naj bi potrebovali okrog 5,5 milijarde dolarjev. Program seveda časovno ni omejen, stvar razvojne strategije in denarne sposobnosti države je, da se odloči, v kakšnem obdobju ga bo uresničila.

Nacionalni cestni program predvideva, da bomo zgradili in obnovili ceste tako, da bomo dosegli evropski nivo. Sploh je bilo na kongresu veliko slišati o Evropi in njenih cestah ter o tisti cesti, ki bo Slovenijo pripeljala v Evropo. O tej zadnji smo slišali bolj malo. Težko pa je verjeti, da bo Slovenija v Evropo sploh kdaj prišla, če bomo nadaljevali z

vse bolj prisotno megalomanijo, ki se jo grede novi oblastniki majhne in mlade slovenske države.

Težko je reči, koliko je organizatorje - Družbo za raziskavo v cestni in prometni stroki Slovenije - omenjeni kongres stal, kar na pamet pa je mogoče reči, da ogromno. Da je izdatno razvezalo mošnjček tudi ministrstvo za promet in

zveze in namesto za popravilo kakšnega cestnega odseka raje dalo denar za kongres, pa je tudi jasno. Na Bledu se je zbralo preko 600 udeležencev kongresa, ki so dva dni prepričevali prepričane o prepričanem, saj nismo praktično slišali nič novega. Še tisto malo razpravljalcev, ki so bili drugega mnenja od fazonnega cestnega lobija, so takoj napadli in utišali.

Okrogle mize o nacionalnem programu se je udeležil tudi predstavnik ministrstva za finance Milan Jakše, ki je prisotne opozoril, da so prišli časi, ko bodo o cestnem denarju odločali tisti, ki ga dajo in ne tisti, ki ga dobijo za gradnjo in vzdrževanje cest. Velikim in monopolnim cestnim

podjetjem je tudi očital, da so bile ceste vedno vir dobrga zaslužka in da so se dragi devizni krediti nekontrolirano trošili. Spomnil jih je tudi, da je sedanja organiziranost posameznih prometnih panog za majhno slovensko državo prevelika in da bo treba misliti na reorganizacijo. Pa ne le tako, da bodo ponovno zmetali na cesto nekaj sto delavcev, ki se životarijo po teh podjetjih, ampak tudi tako, da bo kdo pogledal v takoimenovano nadgradnjo ali po domače administracijo. Sedanja uprava za ceste šteje namreč preko sto zaposlenih, za katere je znano, da prejema zelo lepe plače.

Jakšeta so seveda takoj napadli in mu očitali, da vlada ne ve, kaj hoče, da bi rada v Evropo, kamor pa po naših cestah seveda ne more, in da se vlada ne zaveda, da je cestna infrastruktura osnova za razvoj države. Vlado je popljuval tudi socialdemokratski prvak Emil Milan Pintar, ki se nenadoma zelo spozna na ceste in med drugim povedal, da vlada vsakič, ko zmanjka denarja za plače učiteljev, pač vzame cestarjem in tako imajo učitelji plače, še naprej pa se vozimo po cestah, ki ponekod spominjajo na gozdne poti.

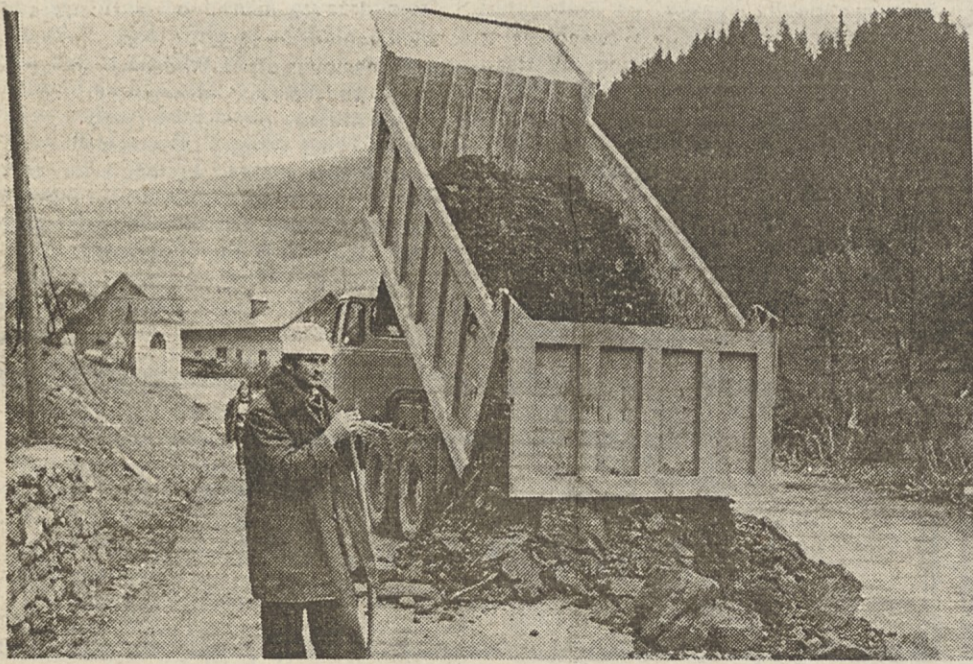
Ob tem je zanimivo, da je skoraj ves cestni vrh v isti stranki in sicer v Pučnikovi socialdemokraciji. Člani te stranke so tako minister za promet in zveze Marjan Krajnc kot tudi njegov namestnik Dušan Fatur in direktor Republiške uprave za ceste Andrej Levičnik. Se-

veda ni članstvo v stranki nič slabega, dejstvo pa je, da ta stranka pred volitvami nima praktično ničesar pokazati, zato so očitno potebovali kongres. Glede na razsipnost, ki so si jo organizatorji privoščili, so verjetno hoteli pokazati, da bomo dobili tudi ceste ali pa so se držali pregovora - kamor je šel bik, naj gre še štrik.

Organizatorjem kongresa so namreč pripravili zvečer tudi umetniški užitek v obliki koncerta Slovenskega kvinteta trobil. Vsa čast glasbenikom, ki so stoično prenesli dejstvo, da je publika, na čelu z ministrom Krajncem, ploskala po vsakem končanem stavku in ne tako kot je v navadi, ko se glasbenike nagradi z aplavzom šele na koncu skladbe. Sledil je šampanjec in nato povabilo na zastoj večerjo v hotelu Parku, reci in piši za vseh 600 in nekaj gostov. Sem so sodile tudi boljše polovice nekaterih gostov, novinarji in še kdo bi se našel. Koliko stane takšna večerja v blejskem hotelu Park, si navadni smrtniki, ki se vozimo po raztrtem makadamu, kar težko predstavljamo. Če k temu prištejemo še dejstvo, da so bili nekateri tako prvi kot drugi dan povabljeni na kosilo, ki ga je nekdo moral plačati, kar prav gotovo ni storil iz svojega žepa, bi bilo skoraj mogoče reči, da bi namesto potratnega in razsipnega kongresa s tem denarjem lahko pričeli z delom na tisti cesti, ki so jo morali krajani Jurkloštra zapreti, da je Slovenija izvedela, da se nekateri vozijo celo po makadamu.

Nihče ne misli, da Slovenija ne potrebuje strokovnih in drugih stanovskih srečanj, ostaja pa grenak priokus, da so nekateri po svojih apetitih že zdavnaj v Evropi, ljudstvo z dolgimi nosovi pa bo še naslednjih sto let poslušalo zgodbo o tem, kako za ceste ni denarja, da ne vemo, kaj bi radi, da bi eni radi videli vso Slovenijo preprejeno z avtocestami, drugi pa opozarjajo, da najprej asfaltiramo vsaj tistih 460 kilometrov makadamskih cest, ki so nam še ostale, da ne bomo v mesta zbežali še tisti redki Slovenci, ki še vztrajamo po odročnih vaseh. Morda bi ti le koga povprašali, kdo je plačal potratni blejski kongres.

Fani Golouh

VULKANIZACIJA
in
AVTOPRALNICA

nudi storitve z najbolj sodobnimi stroji

Rosando
PREVOLNIK

Teharje,
tel.: (063) 32-900

EKSKLUZIVNO: NOVA PRIČEVANJA O TABORIŠČU TEHARJE
– UBIJALI SO TUDI PARTIZANE

TUDI USTAŠKO-DOMOBRAANSKO TABORIŠČE

O Teharjih pri Celju je bilo že veliko napisanega, v novejšem času največ o tem, kaj se je tam dogajalo po maju 1945, torej po koncu druge svetovne vojne. Kot kaže, pa je še precej nejasnosti, kaj je bilo na Teharjih med letom 1941 in koncem vojne. Zbrali smo nekaj novih pričevanj, ki dajejo jasnejšo podobo. Seveda pa še naprej velja: prave resnice še ni in vprašanje je, kdaj bo prišla na dan. Prvi mrličji so bili Nemci, zatem Italijani, na koncu pa največ Slovenci.

Obdobje po končani kapitulaciji Italije se je na Teharjih končevalo leto 1944, ko je bilo na koncu tega leta tam še nekaj italijanskih ujetnikov, ki so jih Nemci po kapitulaciji 1943 zaprli v to taborišče. Proti koncu 1944 se je začela selitev proti Avstriji. Nemci so se bali, da jim Italijani ne pobegnejo v partizane, ki so na tem področju že predstavljali resno silo od leta 1943. Italijanski ujetniki so delali nove barake, v taborišče pa so prihajale nemške vojaške enote, ki so jih premeščali s fronte na fronto. Prihajale so tudi enote s težko oborožitvijo. V taborišču so se počutili dokaj varne, saj je bilo dobro varovano. Ko je nekega dne partizanski kurir prišel preblizu taborišča, so se vsuli nanj številni streli. Le za las je ušel.

Tudi domobranci ...

Pred koncem vojne je bila v taborišču le straža. Aprila 1945 pa je spet oživel, prihajale so okupatorske enote, ki so se umikale iz jugoslovanskega ozemlja. Te so bile precej nasilne, okoliškim ljudem so jemali, kar je šlo v usta ali po grlu. Najbolj nasilni so bili ustaši, ki so tudi požigali. Sredi Teharj so v prisotnosti nemškega častnika ubili dva kmeta. Na ta dogodek je spominjala tabla, ki je izginila neznano kam. Domačini so pred divjano vojsko bežali v hribe in gozdove. Skupaj z ustaši so se v taborišču pojavili tudi domobranci oziroma belogardisti. Bili so bolj disciplinirani in so se predstavljali kot nemški zavezniki, ki imajo od njih številna pooblastila. Zapirali so ljudi, nekatere le zato, ker je na njihovi hiši bila napisana parola ali znak OF. Hoteli so jih zapreti v teharsko župnišče, pa domači župnik tega ni dopustil. Tako so jih zaprli v nek hlev, vendar so vsi s pomočjo domačinov ušli in zbežali v gozd.

Prihod partizanov je ustaše in domobrance presenetil. Partizani, splošno so bili le slovenski, so jih obkolili, napadli pa jih niso, ker so bili prešibki. Ko je prišla pomoč jugoslovanske armade, neka hrvaška enota, so se slovenski partizani umaknili. Hrvaška enota je ustaše, domobrance in par Nemcev po krajšem spopadu razorožila. Kaj se je zgodilo z njimi, je nejasno.

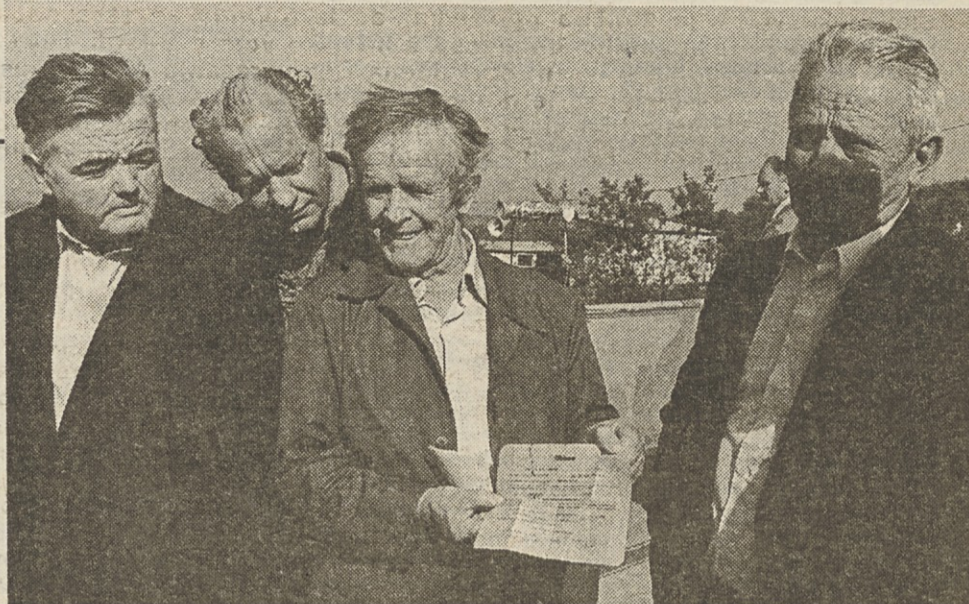
No, sredi maja je taborišče dobilo drug namen. Zmagovalci so vanj vodili vrnjene domobrance iz Avstrije ... Ta del zgodovine je dobil več publicitete, še vedno pa tudi o njem ni vse jasno. Predvsem velja, da je večina taboriščnikov tod končala svoje življenje, vendar manjši del v taborišču, večina pa na območju občine Laško, Hrastnik ...

Prvi mrličji

Teharsko taborišče je nastalo leta 1941. Nemški okupatorji so "podržavili" precej zemlje in začeli graditi nekakšno okrevališče in prostor za vzgojo nemške mladine "Hitlerjugend". Delali so zaporniki, ujetniki in celjski obrtniki. Mladi taboriščniki so imeli trdo vzgojo, veliko vaj z orožjem. V okolici so bili prava nadloga, ljudje so se jih bali. Delali so veliko škodo na poljih, v sadovnjakih. Ljudje se niso upali pritožiti, ker jih je čakala kazen, zapor ali izselitev. Zanimivo je, da taboriščnikov niso vpoklicali v vojsko, vsaj prva leta ne.

V taborišče so prihajali tudi na počitek in zabavo. To so bili predvsem nižji funkcionarji nacistične stranke. Kraj je bil na lepem prostoru, obdan z gozdovi, zunaj mesta. Prirejali so prave orgije. Veseljačenje je odmevalo daleč po okolici.

V letu 1942 so ustanovili na Teharjih prvi odbor OF. Ta je delal v globoki ilegalni. S povezavo z drugimi odbori OF so sčasoma ojačali. V začetku

leta 1943 so Nemci ujeli mladega fanta, ki je nosil neko pošto OF. K sreči ni bila pomembna. Fant je dobil, bil je še otrok, precej batin, vendar so ga Nemci izpustili. A to je bil dogodek, ki je Nemce pripravil do večje budnosti. Iz taborišča so hodili oboroženi, pošiljali so patrole.

V tem času so začeli v taborišče voziti ranjene Nemce, tudi bolnike. Razširile so se govornice, da gre za duševne bolnike in spolno bolne. To sta bili bolezni, ki sta v Hitlerjevih časih pomenili razlog za zaničevanje. Civile so največkrat pobili, vojake pa izolirali, tako tudi na Teharjih. Povečali so barako za ambulanto, dodali novo zidano stranišče, dozidali nove stražarnice. Ko je eden lažjih bolnikov pobegnil, je skušal na polju posiliti neko žensko. Prijeli so ga in z njim zelo grobo ravnali. To je tudi čas, ko so začeli kopati prvi jarek, širok sprva dva metra. Vanj so pokopavali umrle taboriščnike. Delo je bilo težko, opravljali so ga pa zaporniki iz Starega piskra v Celju. Jarek je sproti zalivala voda, tako da so eni kopali, drugi pa metali z vedri vodo. V jarek so pokopali okoli dvajset umrlih Nemcev. Mnoge so sicer na skrivaj odpeljali sorodniki v Nemčijo ali v Avstrijo in jih pokopali doma kot padle na fronti.

Italijanski ujetniki

Po kapitulaciji Italije so v taborišče prihajali italijanski ujetniki. Gnali so jih kot živino - tako kot jugoslovanska vojska pozneje domobrance. S tovrne postaje Čret, kjer so jih sprejeli s palicami Hitlerjevi mladi, so jih gonili mimo Bežigrada po severni strani, da so se izognili Bukovžlaku. Zmerjali so jih z izdajci. V tem času je bilo taborišče sicer že manjše, ker so se Nemci pripravljali, da bi taborišče zaprli. Ostala je samo glavna baraka, pa ambulanta, stranišča, stražarnice. V taborišče so pripeljali ogromno Italijanov. Prostora je bilo premalo, pa so ležali tudi po tleh, celo na prostem. Hrane je bilo malo, jesen mrzla. Bili so le navadni vojaki, le dva zdravnik sta jim bila za častnika. Taborišče so stražili Hitlerjevi mladinci, povišali so ograjo z bodečo žico. Slabo ravnanje, težko delo, mrzlo vreme, vlaga, so naredili svoje. Italijani so množično umirali. Mrtve so pokopavali najprej v jarek, v katerega so

Spominsko obeležje

Slovenija se je že odločila, da bo na Teharjih uredila spominski park. Dela tečejo, čeprav počasi. Območje taborišča, območje smrti še vedno skrunijo z odpadnimi snovmi. Nova pričevanja so zagotovo taka, da bi bilo prav, če bi se v spominskem parku poleg domobrancev oziroma belogardistov, ustašev, spomnili še Nemcev, Italijanov, tudi partizanov. Vsi so bili po svoje žrtev človeške nespametnosti, ležijo v močvirnatem predelu, zdaj močno nasutem. Teharje be bilo zagotovo v zgodovini Evrope, posebej Slovenije, kraj človeške zlobe.

pred tem pokopavali nemške ranjence in bolnike, ki so umrli v taborišču. Do Božiča 1943 je bil jarek v dolžini 10 metrov poln. Zraven so začeli kopati novega.

Ob obisku nemškega funkcionarja so se razmere izboljšale. Hitlerjevo mladino so zamenjali nemški policisti, tudi upokojeni. Ti so dovolili, da so si ujetniki priskrbeli koruznico, iz odpadnega lesa, pločevine, sodov pa so delali manjše barake. Okoličani so Italijanom precej pomagali, zlasti so jim dali zdravila. Drugi jarek pa se je vseeno še podaljšal in po ocenah je v njem pokopanih najmanj dvesto italijanskih ujetnikov, po nekaterih pričevanjih celo štiristo, saj so mrtve Italijane v jarek nagneti bolj kot poprej Nemce.

Tako govore pričevanja ljudi, ki zvečine ne žele, da bi objavili njihova imena. Njihova pripoved zagotovo meče na dogodke novo, tudi drugačno luč. Morda se bo oglasil še kdo, ki bo kaj povedal. Vsekakor pa, naše - pa tudi tuje - zgodovinarje čaka še obilo dela. Tako zagotovo ni prav, če bi sedanja oblast dopustila, da resnice o Teharjih ne bi odkrili. Vso resnico, tisto med vojno, še zlasti pa takoj po njej! Resnica bo tudi tista, ki bo mrtve, ki ležijo na Teharjih, dokončno pokopala in jim privoščila miren počitek. Do nove človeške zlobe? Lepo bi bilo, če za večne čase.

Z. Kochanowski
foto LucaS

PETROL
z vami na poti

ODŠKODNINE ZA NEMŠKE VOJAKE IN PREKMURCE POD MADŽARSKO OKUPACIJO

MILOŠČINA ZA TRPLJENJE

Slovenska vlada je končno ugotovila, da je pobuda za obravnavanje nasilno mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko v letih 1941 - 1945 kot žrtev vojne povsem opravičena. Ta vprašanja v SFRJ niso bila rešena. V Sloveniji se je godila najočitnejša krivica mobilizirancem v nemško vojsko, ker se jim zaradi udeležbe v nemški vojski obdobje med 6. aprilom 1941 in 15. majem 1945 ni štelo v pokojninsko dobo.

Pri uveljavljanju odškodninskih zahtevkov sta se pojavila dva nova elementa: združitev Nemčije in mednarodno priznanje Slovenije. Tak položaj omogoča Sloveniji začetek dialoga z Zvezno republiko Nemčijo za postopno obravnavanje in reševanje vseh odprtih vprašanj, izvirajočih iz drugega svetovnega vojaškega spopada. Poleg problemov, na katere opozarjajo Slovenci, mobilizirani v nemško vojsko, so odprta tudi številna druga vprašanja, ki imajo podlago za povračilo vojne škode iz druge svetovne vojne. Mednje sodijo odškodninski zahtevki vojnih ujetnikov, izgnancev, taboriščnikov, ukrajenih otrok in drugih upravičencev.

Vlada Republike Slovenije meni, da so izpolnjeni pogoji za postopen začetek reševanja odprtih vprašanj vojne odškodnine za vse tiste oblike vojne škode iz druge svetovne vojne, med katere sodijo nedvomno tudi odškodnine za različno škodo, ki so jo utrpeli v nemško vojsko mobilizirani Slovenci. V ta namen je oblikovana medresorska komisija, sestavljena iz predstavnikov pristojnih ministrstev in zainteresiranih organizacij, ki bo imela nalogo pripraviti strokovne podlage in dokumentacijo za sprejem potrebnih odločitev v zvezi z uveljavljanjem odškodnin.

Najbolj pereče je vprašanje invalidnih mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko, ki so jih posamezniki že doslej uveljavljali pri nemških oblasteh, pri-

znane pa so jim bile v manjših zneskih kot nemškim državljanom. Vlada Republike Slovenije si bo prizadevala za izenačitev tovrstnih prejemkov z državljani ZRN.

Okrog 2500 Prekmurcev iz soboške in lendavske občine pa je pred parimi dnevi vložilo zahtevke za enkratno vojno odškodnino, ki se opira na junja sprejet madžarski zakon o vojni odškodnini, veljaven tudi za tujce z območij, ki so bila med vojno pod madžarsko okupacijo.

Po tem zakonu imajo pravico do enkratne vojne odškodnine vsi tisti, ki so bili med drugo svetovno vojno internirani v madžarskih taboriščih, blizu šeststo Lendavčanov je bilo v taborišču Sarvar, na prisilnem delu in v sovjetskem ujetništvu po 1. avgustu 1945. leta. Številni Prekmurci, ki so bili v madžarski vojski in so padli v sovjetsko ujetništvo, so se vrnili, če so se, eno do tri leta po končani vojni. Do denarja so upravičeni tudi zakonci prizadetih in v primeru, da so starši že mrtvi, tudi njihovi otroci.

Višina odškodnine bo odvisna od tega, koliko časa je trajala internacija, prisilno delo ali ujetništvo. Madžari obljubljajo oškodovancem za vsak izgubljeni mesec v povprečju enajst tisoč forintov, vendar ne v gotovini, temveč v obliki gotovinskih čekov s katerimi bo menda mogoče na Madžarskem kupiti vse, razen novega osebnega avto-

mobila. Doslej še nihče od Prekmurcev ni prejel odškodninskega čeka, nekaj pa jih je že dobilo odgovor, da jim je Madžarska priznala vojno odškodnino.

V upravnih službah soboške in lendavske občine, kjer ljudem pomagajo pri izpolnjevanju obrazcev, originalnih madžarskih dokumentov, so te dni dobesedno zasuti z delom. Vsak dan se tudi do dvesto ljudi vrsti pred okenci in potrpežljivo čaka na izpolnitev zahtevka. Upravičenost do madžarskega denarja morajo dokazati z ustreznimi

dokumenti ali s pričami, katerih izjave morajo biti potrjene na sodišču. Vsem pa se zelo mudi, saj bo madžarski odškodninski urad obravnaval samo tiste vloge, ki jih bo dobil do 2. novembra letos.

Očitno pa je, da Madžari niso pričakovali takšnega odziva Prekmurcev. To je razvidno tudi iz števila obrazcev, ki so jih poslali v Mursko Soboto in Lendavo, ki so kmalu pošli. Mogoče načrtno ...

V CELJU VSE VEČ SOCIALNO OGROŽENIH

GOLI V SEDLU

Stiska socialno ogroženih je vedno večja, denarja, ki ga namenjata republika in občina v ta namen, pa je vedno manj. Število vlog za stalno in začasno pomoč se povečuje, letos so jih na celjskem Centru za socialno delo obravnavali 2341, kar predstavlja množico ljudi, ki se borijo za ljubi kruhek, ki še pred dobrim letom morda niso bili, kar so danes - socialni problem.

Ker država ni dobrodelna ustanova, morajo na Centru izbrati najbolj ogrožene med ogroženimi in tako pomagajo le nekaterim. Zaostrejuje kriterije, znižujejo cenzus in umetno ustvarjajo socialno sliko ogroženih, ki jo uspeje z razpoložljivimi sredstvi obvladovati.

Cenzusi, po katerih se na Centru ravna, so naslednji: odraslim naj bi pripadlo 10.800 tolarjev, mladostnikom po osnovni šoli 8.800 tolarjev, osnovnošolcem 7.000 tolarjev in predšolskim otrokom 6.100 tolarjev. Mati s predšolskim otrokom lahko torej 'iztrži' 16.900 tolarjev, cenzus je dosežen in potemtakem nista socialno ogrožena! Direktor Centra za socialno delo Brane But pravi takole: "Potrebe po naši pomoči so vedno večje, denarja je premalo. V Celju smo po sklepu izvršnega sveta zaostrižili kriterije dodeljevanja pomoči in sicer v smislu novega zakona o socialnem varstvu. Naše delo je bilo po preživelih merilih samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic vedno težje in prisiljeni smo se bili zateči k zaostrovanju kriterijev. Po novem zakonu pomeni cenzus 'preživetje', v prejšnjem sistemu je šlo za 'doseganje dogovorjene ravni socialne varnosti'."

S starimi ali novimi zakoni, položaj je kritičen. Država je postala malo manj sentimentalna, res je, v vseh režimih, bogatih in revnih državah, so prisotne so-

cialne razlike, uboge pare, ki se trudijo obdržati glave na površju. Kaže, da se moramo tudi mi privajati na berače, na ostarele, ki brskajo po smetnjakih, na upadle in lačne obraze mimoidočih ali pa na mlade ljudi, ki prepevajo na ulici in nastavijo klobuk. Ker je nagon po samoohranitvi prevladujoč in je preživetje namen in

Brane But, direktor celjskega Centra za socialno delo

cilj našega bivanja, bodo tudi 'goli v sedlu' obstali. Zvesto jih bo spremljal zadnji vagon razvlečenega državnega vlaka - sociala.

10.800 tolarjev je mnogim edini vir preživetja, vsota, ki mesečno omogoča nakup mleka in kruha in pomeni: znajdi se. "Vloga socialne službe se je z leti bistveno spremenila. Število potreb je strahotno narastlo in tako se ukvarjamo predvsem z materialnimi pomočmi. Na ta račun trpijo druga področja našega dela, ki so še pred nekaj leti predstavljala devetdeset odstotkov dejavnosti. Vedeti moramo, da prinaša kritična materialna situacija še vrsto drugih problemov, napetost zaradi neurejenih razmer v družini narašča. Povprečna slovenska družina je še vedno nekoliko patriarhalna, ko ostane moški brez službe, je popolnoma degradiran in ženska je tista, ki prevzame vlogo glavnega hranilca družine. Vse se poruši," je razmišljal Brane But, ki se vendarle trudi, da bi na Centru delali dobro in olajšali vsakdanjik vsaj najbolj ogroženim.

Samo mimogrede, morda bi tudi Center za socialno delo potreboval svoje socialne varuhe. Namreč, na panju v sprejemni pisarni je obešen list papirja z mislijo: "Ko je Bog uzrl plače tukaj zaposlenih, se je obrnil v stran in bridko zajokal. Mojzes, Knjiga V., 3. poglavje."

Stiska za zaprtimi vrati

Ena izmed tistih, ki mora preživeti z 10.800 tolarji, je oslabela osemdesetletnica, naj ostane brez imena, ker svojih težav ne želi obešati na javni zvon. Je pretresljiva podoba življenjske stiske in starosti. Vrata odpre oblečena v spodnjo ma-

jico z dolgimi rokavi in trenirko, redki sivi lasje ji neurejeno padajo po vratu, nekoliko se trese in velike zamegljene oči so objokane. "Živim, kakor morem, ne pomaga mi ne bog ne hudič. Bolna sem in stara, zato mi zmanjkuje moči. Želim pa si mir, samo mir. Od nikogar nič ne zahtevam." Je to pravična podoba slovenske babice? Le ena med mnogimi zavoženimi usodami, ne po svoji krivdi.

Socialnoskrbstvene pomoči so stalne ali enkratne in začasne. Kljub vsem zaostritvam število materialnih pomoči narašča. Stalne pomoči so financirane iz republiškega proračuna, upravičenci so ženske po šestdesetem letu starosti, moški po petinšestdesetem in mlajši, če so nesposobni za delo. V letošnjih prvih devetih mesecih je dobivalo stalno denarno pomoč 162 prejemnikov, kot edini vir preživljanja jo je sprejelo 65 ljudi, kot dopolnilni 105. Višina edinega vira preživljanja je 10.800 tolarjev oziroma razlika do te vsote. Začasne in enkratne pomoči so financirane iz občinskega proračuna. Število prejemnikov začasnih pomoči je od januarja, ko so jih dodelili 250, do septembra narastlo na 326. Enkratnih denarnih pomoči pa dodelijo okoli 30 mesečno. V druge oblike enkratnih pomoči spadajo še pomoč za nabavo kurjave, za nabavo šolskih potrebščin, pomoč za letovanje otrok in navsezadnje tudi plačilo pogreba.

NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

**SUPER
NAPROVEDNIK**

KYLIE MINOGUE se prav dobro spominjamo iz nadaljevanke Sosedje, kjer je igrala s prav tako dobro znanim pevcem in igralcem Jasonom Donavanom. Po strmoglavih uspehih s pesmimi, kot so Lokomotion, so se ljudje začeli poglobljati v njeno osebno življenje in od nekod izbrskali teorijo o zmenkih s Princem, prav tako pevcem (precej živahnim). Če je to res ali ne, ne vemo. Kylie zanika, a govornice ostajajo.

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

**STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI**

**PRIREDITVE
PO SLOVENIJI**

HOROSKOP

PETEK, 30. OKTOBRA

Slovenija 1

- 9.30 Program za otroke, Moja družina in ostale živali, angleška nadaljevanka
10.00 M. Matičetov: Zverinice iz Režije, O raku, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
11.20 Alpe-Donava-Jadran, ponovitev
11.50 Poslovna borza, ponovitev
12.00 Poročila
14.20 Umetniški večer, Povečava, ponovitev
16.20 Gospodarska oddaja: R & R, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Tok, tok, oddaja za mladostnike
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, forum
20.30 J. Mortimer: Odloženi raj, angleška nadaljevanka
21.25 Sova, Bagdad Cafe, a-me-riška nanizanka
21.50 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.25 Sova, Večerna zarja, španska nadaljevanka, Želvin dnevnik, a-me-riški film

Slovenija 2

- 16.40 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni program - Maribor
19.00 Jazz in blues
19.30 TV dnevnik RAI
20.00 Štiri v vrsto, tv igrice
20.30 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
21.00 Večerni gost
21.50 Studio City
23.20 Koncert orkestra bergenske filharmonije, 2. del

TV Koper

- 12.30 Prodaja po tv
13.00 Ryan - soap opera
13.20 Crime story - serijski film
14.10 Juke box - glasbena oddaja, ponovitev

TOREK, 3. NOVEMBRA

Slovenija 1

- 9.00 Program za otroke, Zgodbe iz školjke
10.00 Šolska tv, ponovitev
11.00 Sedma steza, ponovitev
11.30 Da ne bi bolelo, ponovitev
12.00 Poročila
14.55 Zgodovina slovencev v filmskih freskah, Logika gibanja, ponovitev
15.35 Ciklus filmov znanih režiserjev in ustvarjalcev - Roger Corman: Propad hiše Usher, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Lonček kuhaj: Hitri sadni sladolei, Prvi uspehi: Igor Plišić - violina, Denver - Poslednji dinosaver, a-me-riška nanizanka, I. Dekleva: Po belih in črnih tipkah
18.40 Mostovi
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Žarišče
21.25 Novosti založb
21.40 E. Somerville - M.Ross: Prava Charlotte, angleška nadaljevanka
22.30 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.50 Poslovna borza
23.00 Sprehodi po Stari Ljubljani
23.40 Sova, Haggard II, a-me-riška nanizanka, Hannay, angleška nanizanka

Slovenija 2

- 14.55 Dokumentarec meseca, ponovitev
15.35 Sova, ponovitev
17.20 Svet poroča
18.00 Regionalni programi - Koper
19.00 Orion
19.30 TV dnevnik ORF
20.00 Besede, besede, besede, tv igrice
20.30 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka
21.00 Glasba, show in cirkus, Kraljevi variete
22.00 Omizje, kontaktna oddaja
24.00 Svet poroča, ponovitev

TV Koper

- 12.30 Prodaja po tv
13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili - avstralski serijski film

- 16.00 Oresedici - tv novice
16.05 Čarobna svetilka - otroški program
17.00 Projekt NLP - a-me-riška nanizanka
18.00 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.30 Ryan - soap opera
19.55 Crime story - serijski film
20.45 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenije
21.35 Glasbeni utrinek
21.45 Vsedanes - tv dnevnik
21.55 Globus
22.55 Projekt NLP - a-me-riška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, Old Boy Network, humoristična serija 10.00 Poročila, TV šola 10.05 Vprašanja, sporočila, nasveti 10.30 Izbor iz tujega programa 11.00 TV leksikon 11.15 Tuji jezik 11.30 Živeti kot cel svet, oddaja za otroke 12.00 Točno opoldne, Poročila, Serijski film 13.30 Mikser M 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Kitajska plaža, ponovitev 15.40 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Tečaj nemškega jezika 16.35 Malavizija, Beverly Hills, serija za otroke 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Turizem a la carte 18.35 Santa Barbara 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Film, video, film, ženska je ženska, francoski film 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.50 Nebeški gusarji, avstralski film za otroke, ponovitev 19.15 Meteorjeva izložba 19.30 Dnevnik, šport, vreme 20.05 Hiša naprodaj, humoristična serija 20.30 Glasba v času 21.35 marlboro Music Show 22.10 Gem, set, meč, serijski film 23.00 Nočna izmena, Allo, allo, humoristična serija, High - Ballin, a-me-riško-kanadski film 03.00 Horoskop

- 14.10 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
15.10 Projekt NLP - a-me-riška nanizanka
16.00 Oresedici - tv novice
16.05 Čarobna svetilka - otroški program
16.50 Chicago story - a-me-riška tv nanizanka
18.00 Slovenska kronika
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.50 Zdravniki s krili - avstralski serijski film
20.40 Proti zakonu - a-me-riška drama, 1950
22.00 Vsedanes - tv dnevnik
22.10 Mario Botta, arhitekt - švicarski dokumentarni film
22.55 Projekt NLP - a-me-riška nanizanka

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro Hrvaška, Poročila, TV kalendar, Trouble in Mind, humoristična oddaja 10.00 Poročila, TV šola 10.05 Matematika 10.25 Ekologija 10.35 Kemija 11.05 TV leksikon 11.15 a-me-riška angleščina 11.30 Mali svet 12.00 Točno opoldne, Poročila, Ah, te male razlike, humoristična serija 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Champagne Charlie, ponovitev 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo se Hrvaško 15.35 Malavizija 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Kako lahko mati pomaga otroku, izobraževalna oddaja 18.35 Santa Barbara 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Trgovca sanj, dokumentarni film 21.10 V skupnem planu, kontaktna - emisija 22.40 Dnevnik 2 23.05 Slika na sliko 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Sanje brez meja 00.00 Poročila

HTV 2

- 17.40 Cocaine: One Man's Poison, a-me-riški film 19.20 Loto 19.30 Dnevnik, šport, vreme 20.05 Državnik novega kova, humoristična serija 20.35 Mesta za Dubrovnik 21.10 Champagne Charlie, serijski film 22.10 Tri ljubezni, serijski film 23.05 Premiere ki jih ni bilo 00.05 Horoskop

SOBOTA, 31. OKTOBRA

Slovenija 1

- 7.25 Izbor, Radovedni taček: Dvorana, Lonček kuhaj: Pizza, Oscar Junior, Nočni pohod, češka nanizanka, Modro poletje, španska nadaljevanka, Klub klobuk, Zgodbe iz školjke
12.00 Poročila
12.05 Zlati srček, ponovitev
13.25 Večerni gost, ponovitev
14.15 Tednik, ponovitev
15.05 Sedmi križ, a-me-riški film
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Da ne bi bolelo
17.40 Dober tek! - kuharski nasveti Paula Bocuseja
18.00 Reportaža o dnevu reformacije
19.00 Risanka
19.15 Žrebanje 3 x 3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, utrip
20.30 Komu gori pod nogami
21.35 P. Yeldham: zasebna vojna Lucinde Smith, avstralska nadaljevanka
22.20 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.50 Sova, Popolna tujca, a-me-riška nanizanka, Večerna zarja, španska nadaljevanka, Nightcomers, angleški film

Slovenija 2

- 14.30 Tok, tok, ponovitev
16.25 Sova, ponovitev
17.45 Pogled in zadani
18.30 Vsi so venci beli, prekmurske narodne
19.00 Človekova prizadevanja, norveška oddaja
19.30 TV dnevnik ORF
20.00 Chopin s Pogoreličem
20.25 Nesrečniki, a-me-riški film
22.45 Akcent

TV Koper

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili - avstralski serijski film

SREDA, 4. NOVEMBRA

Slovenija 1

- 10.00 Program za otroke, I. Dekleva: Po belih in črnih tipkah, ponovitev
11.00 E. Somerville - M.Ross: Prava Charlotte, ponovitev
11.50 Poslovna borza, ponovitev
12.00 Poročila
14.50 Omizje, ponovitev
17.00 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Klub klobuk, oddaja za otroke
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Žarišče
20.35 Film tedna Leo Sonnyboy, švicarski film
22.15 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.50 Sova, Radio FM, a-me-riška nanizanka, Hannay, angleška nanizanka

Slovenija 2

- 15.55 Osmi dan, ponovitev
16.45 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni programi - Maribor
19.00 Psiho
19.30 TV dnevnik HTV
20.00 Športna središča
22.15 Koncert nagrajencev II. tekmovanja mladih orglavcev

TV Koper

- 12.30 Prodaja po tv
13.00 Ryan - soap opera
13.20 Zdravniki s krili - avstralski serijski film
14.10 Proti zakonu - a-me-riška drama, 1950
15.30 Glasba - glasbeni vrtljak Alfreda Lacosegliaza
16.00 Oresedici - tv novice
16.05 Čarobna svetilka - otroški program
17.10 Mario Botta, arhitekt - švicarski dokumentarni film
18.00 Primorska kronika, Studio 2 mladi
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.50 Zdravniki s krili - avstralski serijski film
20.40 Bersaglio - v studiju Tatiana Juratovec
21.20 Šok moderne umetnosti - a-me-riška dokumentarna serija
21.50 Vsedanes - tv dnevnik

- 14.10 Slonokoščena mrzlica - a-me-riški pustolovski film, 1955
15.35 čarobna svetilka - otroški program
16.55 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenije
17.45 Glasbeni utrinek
18.00 Globus
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40 Zdravniki s krili - avstralski serijski film
20.30 Lenuha v Saint Tropezu - francoska komedija, 1985
22.00 Vsedanes - tv dnevnik
22.10 Stanje stvari
23.10 Slonokoščena mrzlica - a-me-riški pustolovski film, 1955
00.30 Horoskop

HTV 1

- 9.00 Dobro jutro, Hrvaška 10.30 Edukon, šolska kontaktna oddaja 11.30 Hrvaške zgodbe in novele za otroke in mladino 12.00 Poročila 12.05 Beverly Hills, ponovitev 12.50 Allo, allo, ponovitev 13.20 Slika na sliko, ponovitev 14.00 Poročila 14.05 Pozdravi iz domovine 14.35 Izbrali ste, pogledajte 16.00 Poročila 16.10 Hrvaška knjiga 16.55 Blufonci 17.20 Televizija o televiziji 18.00 Poročila 18.05 TV izložba: Oton Gliha 18.20 Santa Barbara 19.05 V začetku je bila beseda 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.00 TV teden 20.20 Sovražni rudnik, a-me-riški film 22.05 Preteklost v sedanjosti: Ivan Šibl 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 19.30 Dnevnik, šport, vreme 20.00 TV teden 20.20 Črno - belo v sliki, V avtobusu, humoristična serija, Film 23.30 Hit depo

- 22.00 Arhitektovi nasveti
22.10 Mafijci - italijanska drama, 1960

HTV 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, TV kalendar, Trouble in Mind, humoristična serija 10.00 Poročila, TV šola 10.05 Nomen est omen 10.35 Ljudevit Gaj 11.00 TV leksikon 11.15 a-me-riška angleščina 11.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Champagne Charlie, ponovitev 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo se Hrvaško 16.35 Malavizija, otroški svet 17.30 Hrvaška zemlja in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Od Vara-dina do Lepoglave, potpis 18.35 Santa Barbara 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Miss Mary - argentinski film 21.45 V obnovi Hrvaške 22.35 Dnevnik 2 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Sanje brez meja 23.55 Poročila

HTV 2

- 17.25 Nicholas Nickleby - britanski film, ponovitev 19.15 Meteorologova izložba 19.30 Dnevnik 1, šport, vreme 20.05 Nogometna središča 22.35 Champagne Charlie, serijski film 23.30 Šoštakovič - Zagrebški kvartet 00.30 Horoskop

SVOBODNA
TV
MISEL

ODMEVNA PREMIERA »1492«

GERARD DEPARDIEU IGRA KOLUMBA

Idol francoskih žensk Gerard Depardieu je upodobil znamenitega pomorščaka v filmu Ridleyja Scotta "1492", prikazal njegove slabosti in odlike. O filmu ima pozitivno mnenje, o sebi pa meni, da je zrel za strahote in norosti. Premiero "1492" so svetovni kinematografi doživeli letos zato, ker slavimo petstoto obletnico Kolumbovega odkritja Norvega kontinenta.

Ekranizacija te zgodovinske prelomnice naj bi povečala slavnostno obletnico. Dvomov o tem, komu naj bi pripadla glavna vloga, ni bilo. Depardieu je svojevrsten igravec brez primere, človek, ki ni lep, a je očarljiv, ženske ga doživljajo kot iz-

redno pohotnega in privlačnega. Kino dvorane ne polnijo režiseji in scenaristi, temveč njegov igralski izraz. Kakšen je zunanji videz tega igralca velikega formata? Je srednje rasti, malo predebel in kot da je prevarčen pri uporabi šamponov, najpogosteje je oblečen v majice, ki že precej časa niso bile v pralnem stroju. Kljub temu ga žensko občinstvo obožuje.

Ko govorimo o Depardieju, imamo v mislih profesionalca, ki si ga želi sleherni producent videti v svojem projektu, enega od tistih igralcev, ki ne zavračajo vlog niti v slabših nizkopračunskih filmih. V vseh filmih so mu delale družbo lepote, Catherine Deneuve, Isabelle Adjani, Ornella Muti, Nastassja Kinski, Sophie Marceau, Maruschka Detmers, Miou-Miou, Sylvia Kristel, Jane Birkin, Andie Mac Dowell in še nekatere. Uspevalo mu je, da se je izogibal aferam in vlačanju po množičnih medijih. Na nek način ga je obvaroval dober zakon, z igralko Elisabeth Guignot je poročen od leta 1970, imata dva otroka, Guillaumea in Julie. Idilično podobo je pred nekaj meseci skušal očrtniti francoski rumeni tabloid "Voici", ko so objavili članek o novi ženski njegovega življenja in fotografije s Senegalko Karino.

Režiser filma "1492" Ridley Scott misli o Depardieju zelo pohvalno, uvršča ga med najboljše igralce na svetu. Strinja se s trditvijo, da je kot naravni fenomen, ki se je sposoben prilagoditi slehernemu ambientu in mu vdihniti življenje. Kot Kolumb tudi Depardieu prerašča časovne življenjske okvire. Kaže, da so se v filmu lepo ujeli, kar je potrdil Depardieu, ko je izjavil, da z izvajanjem režiserjevih navodil ni imel prav nobenih težav, z Ridleyem naj bi dosegel popolno sodelovanje, kakršno si je vedno želel. S slavnim pomorščakom se mu ni bilo težko identificirati, če človek išče raj, teži k harmoniji in zagotovo bo našel boljši svet, kar je tudi umetnikova želja.

"1492" je več kot pripoved o osvajanju Amerike, gre za opis dogodkov v dvajsetih letih, o sanjah, kako priti v Indijo, o težavah, da se ta podvig uresniči, o spletkah, bojih in Kolumbovi usodi po vrnitvi.

IMAN V DOKUMENTARNEM FILMU

Vrhunska manekenka in od nedavnega žena Davida Bowiea se je zasitila enolične vsakdanjosti poročene ženske, želi spet delati, tokrat se ne vrača v modni svet, pač pa bo poskusila na filmu.

Oče Iman Abdulmajid je somalijski diplomat in po njegovi zaslugi ji je Organizacija združenih narodov namenila nalogo, da posname dokumentarni film o elementarnih neizgovornostih v opustošeni Somaliji. Iman je ponudbo z veseljem sprejela, saj upa, da bo opozorila svetovno javnost na trpljenje svojega naroda in vzpodbudila tudi konkretno pomoč. Iman bo pri snemanju izpostavljena mnogim nevarnostim, zato so jo dodatno zavarovali in ji dodelili tudi osebne stražarje.

HOLLYWOODSKI BLIŠČ NEKOČ IN DANES

Velika imena Hollywooda, kot so Bogart, Brando, Dean, Grant, Bacall, Kelly, Hepburn in še nekatera, ostajajo nezamenljiva. Šarm, ki ga je nemogoče ponovno doživeti.

Velike zvezde so ustvarjale mite in krepile podobo nedosegljivih osebnosti, tudi v vsakodnevnem življenju so igrali nedostopna bitja, ki odločajo o karieri, bogastvu in iluzijah. Vzvišeni nastopi so ustvar-

Zvezde danes: Sharon Stone in Fay Dunaway

jali mit in pravljico s srečnim koncem. Z leti je postal hollywoodski blišč bolj človeški, bliže ulici in dosegljiv navadnim zemljanom kljub temu, da karizmatična filmska prestolnica še vedno ostaja nekoliko skrivnostna in spletkarska. Manjše so iluzije, ki jih je znalo ponujati mesto sanj, izginili so skoraj vsi veliki romantiki in dramatične ljubezni. Ostajajo umetni Michael Jackson, histerična Kim Basinger in vsiljiva Sharon Stone. Hollywood je postal prehodno mesto, ki ga preletavajo kometi.

BO DEREK IMA ŠIMPANZA

Hollywoodska igralka Bo Derek, ki ni najbolj cenjena glede svojih filmskih dosežkov, pač pa po svoji postavi, je velika ljubiteljica živali. Pri nedavni evakuaciji živalskega vrta v Miamiju pred orkanom "andrew", je v eni izmed kletk ostal šimpanz - mladiček, ki ga je tepa Bo nemudoma posvojila. Njeni prijatelji predvidevajo, da ji bo uspelo nagovoriti scenarista, da bo dopisal majhno vlogo v novem filmu tudi simpatičnemu šimpanzu, ki mu je pripadel položaj ljubljene celotne ekipe.

Mercator - Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje

OBRTNIKI!
OLAJŠAJTE SI POT DO
KUPCEV, SODELUJTE Z

**OBRTNO
KOOPERACIJO**

pri Mercator - ZKZ Mozirje!

tel.: N. C. 831-018

dir. 832-282

SLAVJE NAJBOGATEJŠEGA ZEMLJANA

Pred dnevi so bile oči sveta uprte v zaspano glavno mesto žepne države Brunei na otoku Borneu Bandar Seri Begavan. Sultan Hassanal Bolkiah (46) si je privoščil razkošno slavlje, vredno milijone dolarjev, posvečeno 25-letnici, kar je zasedel prestol. Bilo je slavlje kot iz Tisoč in ene noči (več kot štiri tisoč gostov je sedelo na zlatih stoli, jedlo s priborom iz čistega srebra, pilo iz steklenic iz čistega zlata).

Sultan na prestolu z obema ženama. S princeso Saleho (levo) je poročen 27, z Mariam 15 let.

Takšno pa je slavlje v tem sultanatu, ki ima 256 tisoč prebivalcev in je pravi paradiz, tudi lahko bilo, saj je sultan z 48 milijardami mark težkim premoženjem najbogatejši človek na svetu. Gospodarski strokovnjaki cenijo njegov prihodek na 3,75 milijarde mark letno, to je toliko kot zaslužek 420.000 mark na uro! Dohodki od nafte in zemeljskega plina prinašajo letno 24 tisoč mark na prebivalca. Tako je njihov življenjski standard v vrhu na svetu. Davkov, zdravstvenega zavarovanja in drugih socialnih dajatev državnica ne pozna.

In sultan Hassanal seveda rad razkazuje svoje bogastvo. Njegova palača je kot pravilni grad. Tropska sončna svetloba se lovi v dveh težkih kupolah, preoblečenih s 22 karatnim zlatom. Tu živi sultan z dvema ženama, šestimi hčerami in tremi sinovi.

V dvorani za sprejem visi s stropa, okrašena z jugoslovanskim mozaikom,

dvanajst lestencev iz češkega stekla, vsak tehta 12 ton. Vse je za navadnega zemljana nepredstavljivo. Površina stavbe meri 20 hektarov, v njej je 1788 sob in 910 prostorov za postrežbo. Stene so iz carrarskega marmorja, ki ga prekrivajo zbirke starih slikarskih mojstrov. Štirje prestolni stoli so okrašeni z diamanti.

V garaži je 153 Rolls Roycev, v popolnoma klimatiziranih hlevih 356 konj za igranje pola iz Argentine. Na strehi je letališče za helikopterje, na mednarodnem letališču sta Boeing 727 in 757 pripravljena za vzlet, v hangarjih druga zasebna letala. Sultan je v Avstraliji kupil ranč, ki je dvakrat večji od njegove državnice. Njegova je tudi znamenita trgovina Harrods v Londonu, ljubljenska kraljica Elizabete. Tu je 1958. leta kupil hotel Dorchester, kajti sultan, kadar je na potovanju, ne spi rad v tujih posteljah.

UMAZANA EVROPA

Praga, Krakov, Budimpešta in širša industrijska področja ob teh metropolah se prištevajo med najbolj umazana naseljena področja na svetu. Češka in Slovaška pa sta v ekološkem pogledu najbolj umazani državi na svetu, trdi študija svetovne banke.

Zato bo, kot navaja isti izvor, Češki in Slovaški potrebno okrog petdeset milijard ameriških dolarjev, da bodo izbrisale nasledstvo preteklosti in 'vzpostavili sprejemljive ekološke odnose' na svojih področjih. Sanacija okolja v Poljski bo še veliko dražja, saj predvidevajo, da bodo potrebovali v naslednjih dvajsetih letih kar 250 milijard dolarjev zanjo.

V raziskavi svetovne banke dalje navajajo, da ekološka bremena zmanjšujejo

nacionalni proizvod Češke in Slovaške od pet do sedem odstotkov, Poljske pa do tri odstotke.

Zato v teh državah zaščita človekove okolice pridobiva vse večji pomen, v njo pa je usmerjen tudi del tuje finančne pomoči.

Sosednje razvite države so zelo zainteresirane, da odstranijo žarišča onesnaženosti, saj bi se s tem tudi same zaščitile pred ekološko onesnaženostjo, ki se širi tudi vanje.

MEDICINA IN BAKTERIOLOGIJA

NAS BODO IZTREBILE SUPER BAKTERIJE

Vsako leto malarija, tuberkuloza, kolera in dezinterija ubijejo na desetine milijonov ljudi. Mnogi med njimi bi sicer preživeli, če bi dobili potrebno medicinsko pomoč, vendar pa bi lahko del tega problema razložili tudi s tem, da nekaterim bolnikom, ki se zdravijo, zdravila ne morejo več pomagati.

Nove superbakterije, ki so odporne na antibiotike, se zadnje čase pojavljajo v državah, kjer so na nekatere nekoč zelo razširjene bolezni že skoraj pozabili.

Bacili tuberkuloze so ponovno pričeli ubijati v Ameriki. Preplah je najprej nastal v bolnišnicah in zaporih, sedaj pa vse več glasov opozarja, da težava ni samo pri nekaterih boleznih, pač pa se je pojavilo na desetine povzročiteljev bolezni proti katerim se ne moremo več boriti s takšno lahkoto, kot smo bili navajeni. Na zdravila so postali odporni tudi mikrobi, ki povzročajo gonorejo, meningitis, streptokoki, ki povzročajo vnetje pljuč in razni stafilokoki.

Ne gre za velike epidemije. Število tuberkuloznih obolenj v Ameriki je naraslo z 22.000, kolikor jih je bilo 1984., na 26.000 lansko leto, kar je še vedno štirikrat manj kot v pedesetih letih. Vendar pa je tudi takšen porast dovolj velik, da je znanstvenike zaskrbelo. Ker so podcenjevali prilagodljivost bakterij, so jih nove, vzdržljivejše vrste presenetile, saj zanje nimajo zadovoljujočih odgovorov. Vračajo se bolezni, na katere smo po slavljenju velikih uspehov v pedesetih in šezdesetih letih skoraj pozabili. Nekatere od njih so sicer ostale v siromašnih in nerazvitih državah, kjer spremljajo nehijske pogoje življenja. Vendar smo sedaj končno razumeli, da vsi plujemo na isti ladiji in da se bolezni, ki razsaja ne enem kontinentu, lahko hitro razširi na povsem drug konec sveta. Dovolj je, če se spomnimo primerov malarije v bližini mednarodnih letališč. Vsako leto malarija, kolera, tuberkuloza in dizenterija ubijejo na desetine milijonov ljudi. Mnogi med njimi bi sicer preživeli, če bi imeli ustrezno zdravniško nego, vendar pa je med njimi vedno več takšnih, ki kljub zdravljenju boleznim podležejo.

Ljudje vse več potujejo in vse hitreje raznašajo povzročitelje bolezni. Pred petnajstimi leti so na nekaterih omejenih področjih v Afriki opazili primere gonoreje, ki so bili odporni na penicilin. Danes so takšni primeri tudi že v Aziji in Ameriki. Nekateri povzročitelji dezinterije so odporni že skoraj na vsa zdravila. Bakterije se prilagajajo vsakodnevnim življenjskim pogojem. Zadošča, da le nekatere od njih preživijo v novih pogojih in se prično razmnoževati. Lahko pa se tudi pritažijo in čakajo na boljše čase. Svojo DNK reorganizirajo in zaščitijo pred vplivom antibiotikov ne le bakterije ene vrste, pač pa lahko to zaščito prenesejo tudi na druge vrste bakterij v procesu konju-

gacije, s katerim se osvežuje genetski rezervoar vrste.

Kaj je pomagalo bakterijam, da so razvile takšno odpornost? Seveda ljudje. Točneje povedano, medicina. Ko smo se proti infekcijam borili z vse močnejšimi dozami antibiotikov in preskakovali, če eno zdravilo ni pomagalo, na drugo, smo uničili vse bakterije - razen seveda najodpornějšíh. Največ so k odpornosti bakterij prispevali antibiotiki širokega spektra, pa tudi nediscipliniranost bolnikov, ki so prenehali jemati zdravilo takoj, ko so se bolje počutili in tako dovolili, da se razvije odpornejša vrsta bakterij, ki njim morda niti ne bo škodovala, vendar pa lahko okuži koga drugega.

Nove okužbe se širijo iz bolnišnic in otroških vrtcev. Zdravljeni bolniki in otroci prenašajo v svojo okolico nove odpornejše vrste bakterij. Tudi proizvajalci zdravil in strokovnjaki, ki jih razvijajo, so bakterijam delno olajšali prilaganje, saj nova zdravila najpogosteje razvijajo iz starih.

Je upravičen strah, da nas lahko kašna nova okužba hudo prizadene? Zdravniki pravijo, da ne. Res lahko pričakujemo številne težave, vendar pa ni strahu pred kakšnimi ponovnimi množičnimi epidemijami, ki bi nas lahko pokončale. Celo morilska kužna bolezen se ne more širiti preko vseh meja, tudi če se sploh ne borimo proti njej. Vendar pa medicina nikakor ni tako nemočna. Potrebno je le hitreje in učinkoviteje reagirati in do neke mere spremeniti obnašanje. Način razvijanja zdravil lahko spremeni. Tudi sedanja zdravila lahko s pozornim kombiniranjem in doziranjem dajejo rezultate. Konec koncev pa ni vse samo v zdravljenju. Precej boleznih lahko preprečimo s cepljenjem. Dobro cepivo zmanjša nevarnost pred okužbo. Vendar je tudi tu potrebno paziti - slabo cepivo lahko izzove neželjene reakcije in pomaga pri širjenju okužbe. Dogajalo se je, da so se bolezni širile ravno zaradi cepljenja v nehijskih pogojih. Pri izbiri, ali dovoliti, da na tisoče otrok v Afriki umre od okužbe prebavi, ali pa jih cepiti, četudi v neustreznih pogojih, naj bi neke medicinske ekipe pomagale pri širjenju AIDS-a v teh krajih.

Mikrobi se vedno znajdejo. Ker se lahko obdržijo celo tam, kjer človek ne more preživeti, nekateri menijo, da bodo še vedno obstali, ko nas že nikjer več ne bo. To morda drži, vendar pa še ne pomeni, da nas bodo pomorili mikrobi. Tako kot mikrobi se je tudi človek obdržal zato, ker se je vedno znal prilagoditi. jv

JEANS ZDRAVI ALERGIJO

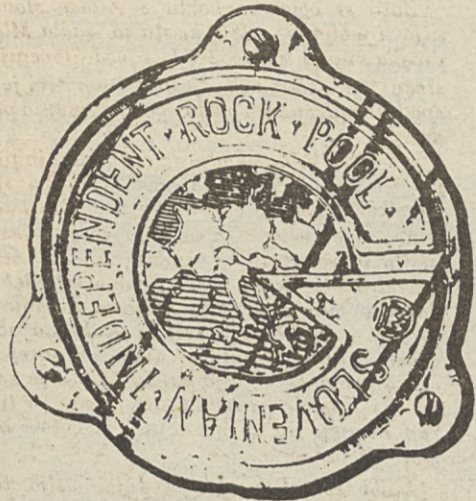
Jeans obleka ni samo moderna in praktična, pač pa tudi ščiti pred alergijami. To zdravilno lastnost ima pravzaprav barva, napravljena iz rastlinskih ekstraktov, med katerimi je tudi indigo. Pravi originalni jeans je izdelan iz čistega bombaža in obarvan z naravnimi barvami. Na univerzi Fulda so odkrili, da tako deluje prav indigo, ki po-

maga telesu, da s krvjo izvrže beljakovine, ki povzročajo alergije. Glede na to, koliko ljudi trpi zaradi alergij, to ni samo zanimivost, pač pa tudi važna novica. Sedaj poizkušajo strokovnjaki iz indiga izločiti sestavek, ki učinkuje zdravilno, da bi ga lahko uporabljali kot pravo zdravilo.

MUZIKA JE BIZNIS

V prejšnji številki smo spregovorili o podjetnosti, biznisu, videotrakovih in ostalih drobnih zadevah. Povod so bile pospešene priprave ljubljanskih neodvisnežev na največje evropsko srečanje neodvisne rock produkcije - Berlin Independent days. Kompilacija, ki jo je ob tej in za to priložnost izdal SLO.I.R.P. je širše predstavljena v rubriki "lokalisti", mi pa si pogledimo, kaj ta čudna kratica sploh pomeni.

SLO.I.R.P. je okrajšava za Slovenian Indie-Rock Pool ali Slovenski sklad za neodvisni rock. Ker smo indie-rock predstavljali pred kratkim, vam je verjetno ostalo sveže v spominu, da gre predvsem za glsbno produkcijo, ki je bila

Uradni znak SLO.I.R.P.

doslej v naših krajih pregovorno na margini. Zato je ustanovitev sklada, ki bi podpiral in promoviral indie glasbo z naših prostorov več kot umestna. SLO.I.R.P. sestavljajo ljubljanski promotorji, ki so bili prej več ali manj povezani pod okvirjem ŠKUC-a: ROPOT PROMOTION, ART ROCK, AFK, BUBA, STRIP CORE, FV, DALLAS, in NIKA (Slednja ni povezana z omenjeno organizacijo). Razlogi za ustanovitev SLO.I.R.P. so pravzaprav zelo enostavni. Delovanje naštetih je namreč preraslo mestne okvire, zato se je nujnost povezovanja izpostavila sama po sebi, hkrati pa je ta iniciativa sovpadla z odločitvijo Kulturnega ministrstva, da po francoskem zgledu formira nekakšen "odsek za rock". Slovenski Mr. Rock v našem primeru ne bo Borut Šuklje, temveč Igor Vidmar, človek, ki stoji za celim projektom. Prvi izdelek, kompaktni disk s posnetki devetnajstih skupin iz Slovenije in Hrvaške, je plod sodelovanja med Vidmarjevo promocijsko agencijo ROPOT in distribucijsko hišo NIKA. Na tiskovni konferenci, ki so jo ob izidu priredili nosilci projekta, smo izvedeli, da bo sklad deloval v vse smeri: promocijsko, menedžersko, informacijsko, skratka, gre za načrt, ki predvideva ustanovitev centra, v katerem bi bilo moč delovati na vseh področjih, ki zadevajo neodvi-

sno produkcijo. Vsekakor je to dobra novica za bende, prireditelje koncertov in druge neodvisneže. Seveda je treba pričakovati porodne težave, morda tudi kakšno smrtno zamero, toda že ideja je dovolj vznemirljiva, da opravičuje celotno podjetje. Če bo SLO.I.R.P. dovolj odprt - ne navzven, temveč navznoter - bomo lahko rekli, da se slovenka scena resnično more kosati z drugimi evropskimi underground in indie scenami. V začetku sicer bolj skromno, a vendar.

LOKALISTI

SLO.I.R.P. 1/92, CD kompilacija, SLO.I.R.P.

Če ste prebrali uvodni članek na tej strani, potem veste, za kaj gre. Vseeno pa lahko navedmo nekaj podatkov: kompilacijski CD je izdal Slovenian Independent Rock Pool, sklad, ki je namenjen promociji neodvisne slovenske (in tudi hrvaške) rock produkcije. Na disku se vrsti devetnajst skupin: REGOČ, HOWITZER, STRELNIKOFF, SPOONS, DEMOLITION GROUP, GODGARDEN, LET 3, 2227, RAN DOM LOGIC, MR. SATISFICTION, MESSERSCHMITT, ANASTESIA, ANA LIES, EGO MALFUNCTION, NIET, BOMBE, BEITHRON, NON FINIRE MAI in BORGHESIA. Zanimiva družina, torej. Pohvalno je, da je v času zaostrovanja odnosov med Milanom in Francem na tej kompilaciji moč najti pet hrvaških bendov - končno je prav indie rock tista panoga, ki praviloma ne priznava trenutnih trendov v političnem življenju.

Prvi vtis, ki ga dobi poslušalec o slovensko-hrvaški indie sceni je predvsem močan vpliv Faith No Chili Peppers principa, kar je verjetno zelo blizu ostalim evropskim državam. Blago presenečenje pa je popolna odsotnost kakšnega ortodoksnega SUB POP zvoka, ki je v Evropi poleg omenjenih FNCP že dolgo "in". Kakorkoli že, gre za zelo zanimiv prerez skozi trenutno dogajanje v tukajšnjem neodvisnem prostoru. Poudarjanje neodvisnosti, ni nikakršno naključje; skoraj vse skupine, ki se nahajajo na disku, so namreč iz neodvisnega štosca. Skoraj, smo zapisali, saj so na primer Bombe neposredno v mainstream usmerjen bend in delujejo med ostalimi bendi popolnoma tuje in mimo. Toda, končno je to le promocijska kompilacija, ki je namenjena promotorjem, založbam in menedžerjem. Poleg tega pri SLO.I.R.P. ne nameravajo zastopati vse skupine v enem paketu, temveč v odvisnosti od zanimanja za posamezen bend. Na tej kompilaciji tudi ni moč najti POLSKE MALCE, ki je prav na neodvisni sceni eden izmed najmočnejših slovenskih bendov.

Kompilacija je opremljena z vsemi nujnimi informacijami. Tako lahko na drugi strani ovitka preberemo najosnovnejše podatke o Sloveniji, od telefonske pozivne kode, stanja v državi (peaceful), do opombe, da gre za zelo libera-

len politični režim (drinking, drugs, police, etc.). Vsekakor so to zelo nujne informacije, saj je veliko zahodnjakov še danes prepričanih, da je Slovenija glavno mesto Uzbekistana, ki se nahaja v sklopu češkoslovaške federacije. Verjeme, tudi neodvisneži niso nikaršna izjema. Tretja stran ovitka je namenjena predstavitvi članov sklada in celotne glasbene scene, tako da lahko morebitni interesi že iz navidez skopih informacij izvečejo dokaj jasno sliko o stanju na tem koncu Balkana. Še enkrat velja poudariti, da gre predvsem za poslovno-predstavitven projekt, ki pa bo po zanimanju sodeč našel svoje mesto tudi na marsikateri zbirateljski polici. V času, ko berete ta tekst, slovenski indie-poslovneži delajo biznis na berlinskem festivalu, CD pa je že moč kupiti v ljubljanskih trgovinah.

VIDENO

ALICE DONUT, 21.10., KUD France Prešeren

Kljub temu, da so Alice Donut ena izmed tistih skupin, ki te pritegnejo že z naslovi pesmi, nisem od sredinega koncerta kaj dosti odnesel. In kljub temu, da so mi newyorški odštekanči še kar všeč in da so v KUD-u imeli, mislim da kar pet bisov, si moram priznati, da sem videl že kar nekaj boljših koncertov. Zakaj?

Najprej je to premajhna dvorana. KUD je absolutno premajhen za koncerte tega razreda. V dvoranico, ki komajda sprejme dobrih stopetdeset duš, se poskuša nagneti dvakrat več žura željnih grl. Jasno je, da se lahko našurirajo samo tisti v prvih vrstah in nekaj srečnežev na galeriji, to je ob mešalni mizi. Ostali so obsojeni na potno prerivanje in počasno, toda vztrajno dušenje v sardinoidni množici. Morda je šlo le za napako v oceni števila obiskovalcev, morda je vsega krivo dejstvo, da je menza Študentskega naselja do nadaljnjega zaprta za koncerte, toda vzrok je kaj malo važen. Ob velikem številu zadovoljnih obrazov je sredin večer v KUD-u ugledal tudi prenekateri skisan ksicht. Drugače pa so Alice Donut dober bend. Ob poslušanju njihove glasbe imaš sicer res konstanten Deja Vu, toda to je dandanes že tako pogost pojav, da postaneš sčasoma neobčutljiv. Edina resna zamera bi bil morda predolg koncert - sčasoma se vsega skupaj naveličaš. Toda to je ozdravljivo. Morda je ta občutek tudi posledica prenatane dvorane. Zato me prav

zanima, kakšen bo njihov naslednji koncert. Upam da v kakšni večji dvorani, sicer bom prihodnjič pisal le o dogajanju za šankom.

BABY ZDRAVO, 24.10., Bosscool Žalec

Med vsemi klubi, ki delujejo v celjski regiji je Bosscool edini, ki kontinuirano pokriva tudi underground produkcijo in uspeva redno privabiti dovolj veliko število poslušalcev. To trditev je v soboto potrdila izjema, saj je koncert celjskih Baby Zdravo obiskalo komaj kakšnih trideset mladcev in mladenk. Baby Zdravo so po razpadu, odšla sta pevec in bobnar, očitno imeli predolgo pavzo, da bi si jih občinstvo zapomnilo. Ker pa so medtem začeli ponovno delovati in se pripravljajo na snemanje novih posnetkov, lahko v bodoče pričakujemo več ljudi na njihovih koncertih. Skupina zdaj nastopa kot trio, so manj usmerjeni v HC, omislili so si celo dve priredbe: "With Or Without You" in "Wish You Were Here". Čeprav so tehnično še nedovršeni in jim še manjka rutine, ali če hočete, kompaktnosti, pa so s temi priredbami vnesli več svežine v celoten nastop. In če so bili včasih bolj energični, so danes bolj zanimivi. Vsekakor bodo morali zvočno sliko še izpiliti in sami pravijo, da je to šele začetek. V vsakem primeru obetaven, dodajamo mi.

KONCERTI

V Ljubljano prihaja še eden izmed najaktualnejših newyorških duov. Kitarist ELLIOTT SHARP je že nastopil v Ljubljani na Drugi Godbi leta 1987, ko je JIN KI KIM pa bo v Ljubljani nastopila prvič. Hi Kim je prva Korejka, ki je začela igrati najstarejši korejski instrument komungo, ki izhaja iz kitajskega glasbila gu qin. Komungo je šeststrunski instrument, ki ga v Koreji uporabljajo v sodobnih godalnih ansamblih in v solističnih folk oblikah, imenovanih sanjo. Spoj kitare in komungo bo nedvomno velik zvočni iziv za Slovensko občinstvo in prvovrsten koncertni dogodek za vse ljubitelje druge godbe. Koncert bo v torek, 27.10. ob 21.30 v dvorani KUD France Prešeren.

Še en duo bo te dni obiskal Ljubljano. Gre za ameriški originalni bend SABOT. Basist Chris Rankin in bobnarka Hilary Binder igrata glasbo, ki črpa reference iz rocka, jazzja, bluesa, punka, RIO, rezultat pa je fuzija vseh teh glasbenih usmeritev. V klubu B-51 v Ljubljani lahko v sredo, 28.10. pričakujete nastop dua, ki igra dinamično, originalno in nikoli dolgočasno glasbo.

V celjskem KLjUB-u bo v soboto, 31.10. jazz koncert. Ljubitelje jazzovskih standardov bo zabaval odlični ZDENKA KOVAČIČEK-VANJA LISAK TRIO.

TREND

Zanositi sam s seboj.

LESTVE

Velika Britanija (NME)-albumi

1. REM - automatic for the People
2. PETER GABRIEL - Us
3. ABBA - Gold-Greatest Hits
4. MIKE OLDFIELD - Tubular Bells II
5. MICHAEL BOLTON - Timeless-The Classics
6. BRIAN MAY - Back to the Light
7. BELINDA CARLISLE - The Best of Belinda Vol. 1
8. LIONEL RICHIE - Back to Front
9. THE SHAMEN - Boss Drum
10. THE POLICE - Greatest Hits

ZDA (Billboard)-albumi

1. GARTH BROOKS - The Chase
2. ERIC CLAPTON - Unplugged
3. BILLY RAY CYRUS - Some gave All
4. PEARL JAM - Ten
5. GARTH BROOKS - Beyond the Season
6. MARY J. BLIGE - Singles
7. NINE INCH NAILS - Broken
8. BOBBY BROWN - Bobby
9. MARY J. BLIGE - What's all the 411?
10. EXTREME - Ill Sides to every Story

Velika Britanija (NME)-singli

1. THE SHAMEN - Ebenezer Goode
2. DR. ALBAN - It's my Life
3. TASMIN ARCHER - Sleeping Sattellite
4. BOYZ II MEN - End of the Road
5. UNDERCOVER - Baker Street
6. BIZZARE INC. FEAT. ANGIE BROWN - I'm gonna get You
7. BOB MARLEY - Iron Lion Zion
8. LIONEL RICHIE - My Destiny
9. PRINCE & THE NPG - My Name i Prince
10. MIKE OLDFIELD - Sentinel

Slovenija-ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. SCREAMING TREES - Nearly lost You
2. ALICE DONUT - Magdalene
3. R.E.M. - Drive
4. TEMPLE OF THE DOG - Hunger strike
5. KITCHENS OF DISTINCTION - When in Heaven
6. BLACK CROWES - Sting me
7. PETER GABRIEL - Digging the Dirt
8. RAMONES - Poison Heart
9. HAPPY MONDAYS - Stinkin Thinkin
10. INSPIRAL CARPETS - Generations

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PREVERITE SAMI SEBE

ALI STE ZAPRAVLJIVI

Tisti, ki zna ravnati z denarjem, mirno spi, kajti denar, naj o njem govori karkoli, daje človeku določeno materialno varnost. Kdor se ne boji za preživetje, ima določene prihranke in smisel za ravnanje z denarjem, trezno ravna z njim, z večjo gotovostjo načrtuje življenje danes in jutri. Kdor težko pridobljeni denar brezglavo požene, se pogosto znajde v finančnih zagatah in to se odraža tudi v občutku osebne varnosti.

1. Ali v dnevnikih prebirate oglase o prodaji in nakupih, oglase, ki se nanášajo na posel?

- A) Da, redno 5
B) Od časa do časa 3
C) Ne, me ne zanimajo 1

2. Katere od naštetih stvari bi najraje zbirali?

- A) Znamke, stare novce 5
B) Šibične škatljice, podstavke za pivo in podobno 1
C) Avtograme vseh vrst 3

3. Roko na srce: kako ocenjujete svoj smisel za red?

- A) Sem zelo redoljuben 3
B) Povprečno 1
C) Ne bi dobil dobre ocene 1

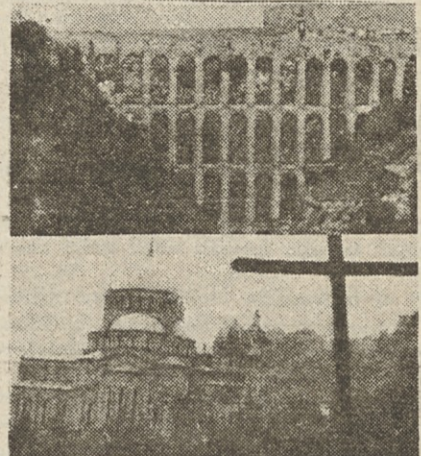

4. Ali se vam zdi ženska, ki hrani golobe, jezna?

- A) Da 1
B) Ne 1
C) Ne vem 2

5. Na posnetku je nenavadna betonska rešetka, spodaj pa cerkev s kupolami. Kateri od obeh objektov je zanimivejši?

- A) Zgornji 4
B) Spodnji 4

6. In kateri bolj skrivnosten?

- A) Zgornji 4
B) Spodnji 0

Do 10 točk

Morda imate številne darove, a med njimi ni tistega v ravnanju z denarjem. Vedno za to najdete izgovore. Včasih vas denar ne zanima, drugič imate pri roki vrsto razlogov za zapravljanje. Pogosto se znajdete v finančni krizi in imate v bankah rdeče številke. Razmislite in v vaše dobro spremenite ravnanje z denarjem.

Od 11 do 20 točk

Ne bi mogli reči, da ste s financami na bojni nogi. V večini primerov ga trošite razumno. Kadar pa gre za dolgoročne načrte, kako povečati premoženje, vam stvar ne gre tako zelo od rok. O tem ne razmišljate dosti, če pa imate priložnost za koristno naložbo, takšne priložnosti verjetno ne boste zavrgli.

Od 21 točk naprej

Denar za vas ni le pogoj za materialno varnost in uresničevanje vaših želja, vi preprosto uživajte v finančnem načrtovanju in v vlaganju denarja. Z obema rokama zagrabite zamisli o investiranju, zelo se zanimate za bančne obresti in pogoje varčevanja. Bodite previdni, da vas takšen odnos do denarja ne pripelje v obsedenost in škrtost.

Dvojčka 21. 5.–21. 6.

Zdaj si boste lahko oddahnili. Vse, česar se boste lotili, vam bo uspelo. Tistih, ki vam lahko pri vašem uveljavljanju predvsem pomagajo, ne razočarajte. Pokažite se jim z najlepše strani.

Rak 22. 6.–22. 7.

Če si boste vzeli čas in mirno prisluhnili svojim čustvom, boste lahko ugotovili, kaj resnično potrebujete za srečnejše življenje. Nikomur ne dovolite, da bi vas od tega odvnil. Pazite na zdravje.

Lev 23. 7.–23. 8.

Vaše pridobitništvo ne pozna mneja, vendar naj ne bo na račun vašega partnerja. To bi bil lahko povod za vajino ločitev. Če le hočete, lahko vse spravite v lepo sozvočje. Vsekakor se bo izplačalo.

Devica 24. 8.–23. 9.

Če si boste čas pravilno razporedili, se boste ognili živčnosti in stresu. Mogoče bi vprašali za nasvet, če tega, kar delate, sami ne boste zmogli. Naleteli boste na odprta ušesa in vse bo šlo lažje.

Strelec 23. 11.–21. 12.

V prihodnjih dneh se bo pokazalo, da ste denar pravilno naložili. Čas bo primeren za kratka potovanja k prijateljem, lahko pa povabite tudi prijete znance, ki jih že dolgo niste videli in to pričakujejo.

Kozorog 22. 12.–20. 1.

Dobro vam gre, imate dovolj moči za rešitev velikega problema. Ne delajte se vsevednega, s tem se ne boste nikomur prikupili. Če boste mislili na to, vam ne bo nič spodletelo.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

Če hočete uveljaviti svoje zamisli, morate biti dosti bolj odločni in ne pustiti, da vam kdo vzame pogum. Zanesljivo boste uspeli. V ljubezni se bo zgodilo nekaj nepričakovanega.

Ribi 20. 2.–20. 3.

Pred vami so zelo uspešni dnevi, ki jih dobro izrabite. Vse boste z lahkoto uresničili. Če bi vam kdo nasprotoval, nikar ne odgovorite z agresivnostjo. Pazite se prehladov, da ne bo kakih posledic.

HOROSKOP

Oven 21. 3.–20. 4.

Težavno obdobje v vašem poklicu je za vami. Mirno lahko gledate v prihodnost in se posvetite novim nalogam. Malo več razumevanja in skupnih interesov s partnerjem bi obema življenje zelo olajšalo.

Bik 21. 4.–20. 5.

Bodite previdni, preden kaj obljubite. Nekdo vas bo poskušal pritisniti v kot. V ljubezni vas čakajo srečne ure, tudi na delovnem mestu bo šlo vse kot po maslu.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

Dobili boste nepričakovan denar, zato je nevarnost, da bi se odločili za nekaj, od česar ne bo koristi. Raje ga pametno naložite. Pri praznovanju pazite na svojo linijo in nikakor ne pretiravajte.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

Zaenkrat je vse v redu, zato si mirno lahko privoščite malo zaslužena počitka. Morda bi se zopet začeli ukvarjati s športom - koristno bi se bilo znebiti kakšnega kilograma.

BESEDE PISATELJA

F. M. DOSTOJEVSKI

"O, mi lepi in dobri, a le tedaj, kadar nam je samim dobro in lepo. Narobe, v nas kar vse, prav vre od samih najplemenitejših idealov, a le pod pogojem, da se uresničijo sami od sebe, da nam padejo z neba na mizo in predvsem da so zastonj, da ni treba nič plačati zanje. Plačujemo strašno neradi, zato pa tem rajši jemljemo in to vsem. O, dajte, dajte nam vse mogoče blage življenja (res vse mogoče, ceneje se ne pobotamo), in zlasti, ne nasprotujte naši naturi v ničemer - tedaj vam dokažemo, da znamo biti lepi in dobri. Pohlepni nismo, o ne, a vendar, dajte nam denarja, in videli boste, kako velikodušno, s kolikšnim preziranjem do te zavržene kovine ga bomo razmetali v eni sami noči neobrzanega pijančevanja. In če nam ne dajo denarja, tedaj pokažemo, kako ga znamo dobiti, kadar se nam zahoče... O, mi radi živimo med ljudmi in takoj razodevamo tem ljudem vse svoje misli tudi najbolj peklenske in nevarne, radi se spovedujemo ljudem in - ne vem zakaj - takoj, pri priči terjamo, da bi se nam ti ljudje neutegoma odzivali s popolno simpatijo, se vglabljali v vse naše skrbi in težave, nam pritrjevali in nehali nasprotovati naši naturi. Če ne, se razjezimo in razdenemo vso krčmo." (Bratje Karamazovi)

27. BORŠTNIKOVO SREČANJE POLET GLEDALIŠKEGA ODRA

Uradni tekmovalni del osrednje gledališke manifestacije na Slovenskem se je začel 20. oktobra s predstavo Drame SNG Maribor Carmen ali Popoldan na robu evropske zgodovine v režiji Tomaža Pandurja. Pred tem je odmeven uvod v Borštnikovo srečanje označila predstava Nedolžna Erendira gostujočega kolumbijskega gledališča Teatro Popula iz Bogote. Srečanje je imelo letos prvič tudi mednarodni značaj.

V uradni konkurenci so se pomerila slovenska gledališča s skupno desetimi predstavami, ki jih je žirija, sestavljali so jo Boris Cavazza, Vasja Predan, Dalibor Foretič in Dušan Mlakar, izbrala po kakovosti in ne več glede na reprezentativno udeležbo vseh slovenskih gledališč.

Drama SNG Maribor je nastopila še dvakrat, in sicer z Grumovim Dogodkom v mestu Gogi v režiji Damirja Zlatarja Freya in z Molierovim Don Juanom v režiji Paola Magellija. Po dve uprizoritvi so imeli v tekmovalnem programu tudi ljubljanska Drama SNG s Timonom Atenskim v režiji Vita Tauerja, novogoriško Primorsko dramsko gledališče s predstavama Pokopani otrok in O, srečni dnevi in ljubljanski Glej s Hamletom Packardom in Za vsako besedo cekin. Nastopilo je tudi Mestno gledališče ljubljansko s Pirandellovo dramo Kaj je resnica.

V programu ni bilo videti nobene izmed slovenskih dramskih novosti, kar pomeni, da slovenska dramska produkcija nikakor ni v razcvetu, po drugi strani pa avtorji segajo v vrh svetovne dramske - gledališke klasike. Festivalsko občinstvo je bilo nekako bolj zadržano od premierskega, zanos živitih in sijajnih likov ga ni potegnili za seboj.

Med spremljevalnimi prireditvami bi veljalo omeniti gostovanje Teatra &TD iz Zagreba, Kazališče Marina Držiča iz Dubrovnika, pevske nastope Vite Mavrič, Vlada Kreslina in Beltiške bande, Darje Švajger, Zorana Predina, nastop gledališča Ane Monro, večer Mire Sarđočeve in večer AGRTF iz Ljubljane.

Največ kritičnih besed so izrekli direktorji in sicer na račun predragega oglasnega prostora v množičnih občilih in glede vse skromnejšega sodelovanja s TV Slovenijo.

PETINOSEMDESET LET STAR SREDNJEŠOLEC

UČENJE KOJ ZDRAVIJO

Petinosemdesetletni Rudolf Kelm, briljantni nemški izumitelj, obiskuje tehnično industrijsko šolo v italijanskem mestu Pachino v bližini Siracuse. Pravi, da se uči zato, da bi ostal mlad in izpopolnil svoje znanje italijanskega jezika. Res ni nikoli prepozno za učenje, vendar pa je v tej zgodbi nenavadno to, da imajo njegovi šošolci okoli štirinajst let, medtem ko jih je on dopolnil 85.

Rudolf Kelm, po rodu Nemec, živi sedaj v italijanskem mestu Pachino, kamor se je 1989 preselil k svoji hčerki, ki je poročena z Italijanom. V šolo se je vrnil zato, ker se rad uči. Ker pa se je vedno navduševal nad tehniko in računalništvom, je izbral Tehnično industrijsko šolo. Kljub temu, da zaradi svoje starosti v razredu zelo izstopa, ga to ne obremenjuje. V začetku so bili mladi malo prestrašeni z njegovo prisotnostjo v razredu, sedaj pa so se ga že navadili in ga sprejeli. Tudi učitelji in ravnatelj šole so Rudolfa lepo sprejeli.

Zakaj se je petinosemdesetletni Nemec odločil za takšen korak? Rojen je bil 1907. leta v Vzhodni Nemčiji. Kot finomehanik je precej dolgo delal v nekem podjetju v Schleebergu. Vseskozi je bil inovativen in zato je, da bi izboljšal delovne pogoje, konstruiral številne nove stroje, za kar je sprejel tudi številne nagrade. Nato se je ukvarjal z urarstvom in z jadralskim letalstvom ter številnim navdušencem pomagal pri izdelavi letalskih modelov z daljinskimi vodenjem.

Po drugi svetovni vojni je z ženo Agnes in hčerko Gudrun zbežal v Ellwagen, kjer je odprl majhno trgovino z urami, vendar s tem delom ni bil zadovoljen. Zato se je zaposlil v neki tovarni v mestecu Horb, kjer je ostal vse do leta 1989. Med tem časom mu je umrla žena,

hčerka pa je odšla na Sicilijo, kjer se je poročila z učiteljem

Ninom Gullottom. Rudolf je ostal sam, zato se je preselil k hčerki v Pachino, kjer je svojega enajstletnega vnuka učil nemščino.

K učenju ga je nagnila predvsem njegova ljubezen do Italije in želja, da bi jo bolje spoznal. Bolje se

bom naučil italijanskega jezika in poglobil svoje znanje tehničnih ved, saj se je veliko stvari spremenilo od časa, ko sem se ukvarjal z njimi. Vendar pa bom s pomočjo učenja predvsem ostal mlad, ponosno pripoveduje petinosemdesetletni srednješolec.

Rudolf Kelm pred vhodom v šolo med svojimi štirinajstletnimi sošolci.

NOVA DOBA NAGRAJUJE

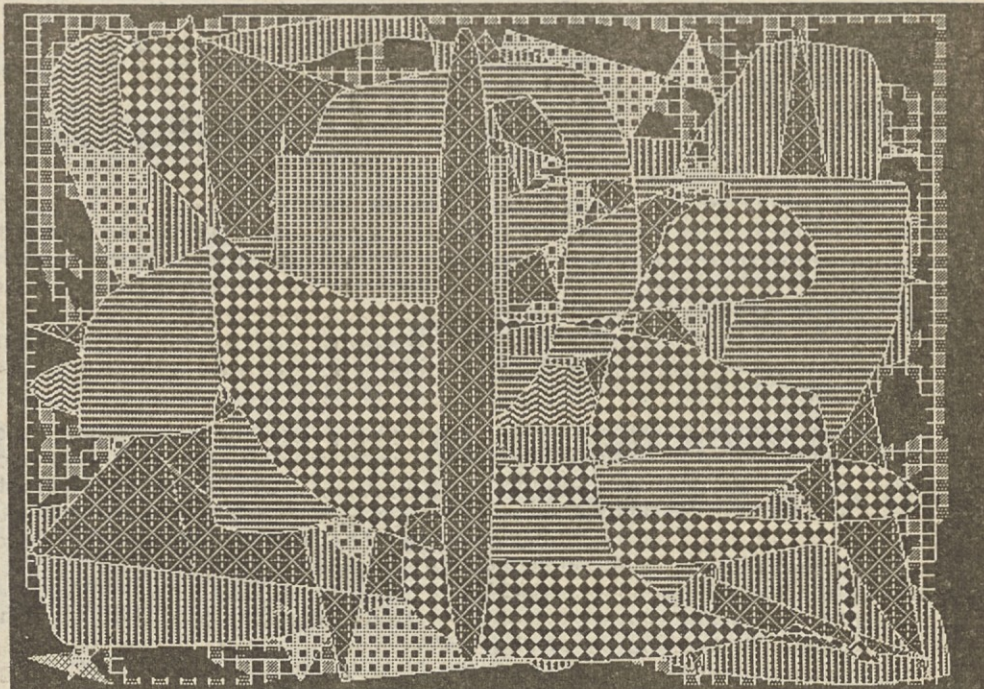
RAČUNALNIČARJI Z LIKOVNO ŽILICO NA PLAN

Ob prodoru računalniške tehnologije je na mah tudi likovno ustvarjanje po svetu zajelo navdušenje za računalniško granke. Na mednarodnih prireditvah so razstavljali dosežke, ki jih je napravil programirani stroj, obiskovalci in gledalci pa so lahko neposredno za računalnik preizkusili svoje znanje in sposobnosti v oblikovanju grančnega lista.

Marsikdo med vami se pogljava z upodabljalnimi možnostmi in nenavadnimi učinki, ki jih lahko iztisne iz stroja. Pokazite, kaj ste napravili. Pošljite najboljše izdelke v uredništvo Nove dobe, Askerčeva 15, Celje.

Mi bodo vsak teden objavljali fotogramjo izbrane računalniške granke, avtorje granke meseca pa čakajo lepe nagrade.

Ne oklevajte, postavite vas izdelek na ogled.

Borut Jereb, Bosna jeseni 92

PREGLEDNA RAZSTAVA DEL ALOJZA JERČIČA V SLOVENJ GRADCU

SLOVENEK NA JAPONSKEM

Galerija likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu predstavlja dela Alojza Jerčiča, brez izjeme nastala v trinajstih letih na Japonskem, kjer naj bi dozorel umetniški izraz nekdanjega predstavnika domače samonikle umetnosti. Čeprav sodobni Japonci niso veliki ljubitelji kiparstva, so slovenskega umetnika vzeli za svojega in mnogi časopisi, tudi Yomiuri Shimbun, so pisali o njegovih razstavah.

Preporod po doživetju Japonske

Poleti leta 1978 je Alojz Jerčič srečal Japonko Hiroko Kubuta, svobodno novinarko in pisateljico. V vlakcu, ki je ropotal na Dunaj, se je zgodila ljubezen na prvi pogled. Sledila je Japon-

ska, mesto Ibaraki. 'Prvi vtis ni bil vzpodbuden, pred očmi so se vile ogromne kače avtomobilov in v množici ljudi me je kar malo stiskalo. Hiroko me je od prvega trenutka uvažala v japonsko življenje, začela sva z vlakom, izbrati pravega in priti, kamor Zeliš, niti ni tako enostavno. Nisem verjel, da je lahko v enem prostoru toliko ljudi. Imel sem občutek, da vsi vame strmijo. Čez nekaj tednov sem spoznal, da zanje ni najbolj običajno, če poljubljajš dekle na javnem mestu,' se spominja prvih korakov Alojz Jerčič.

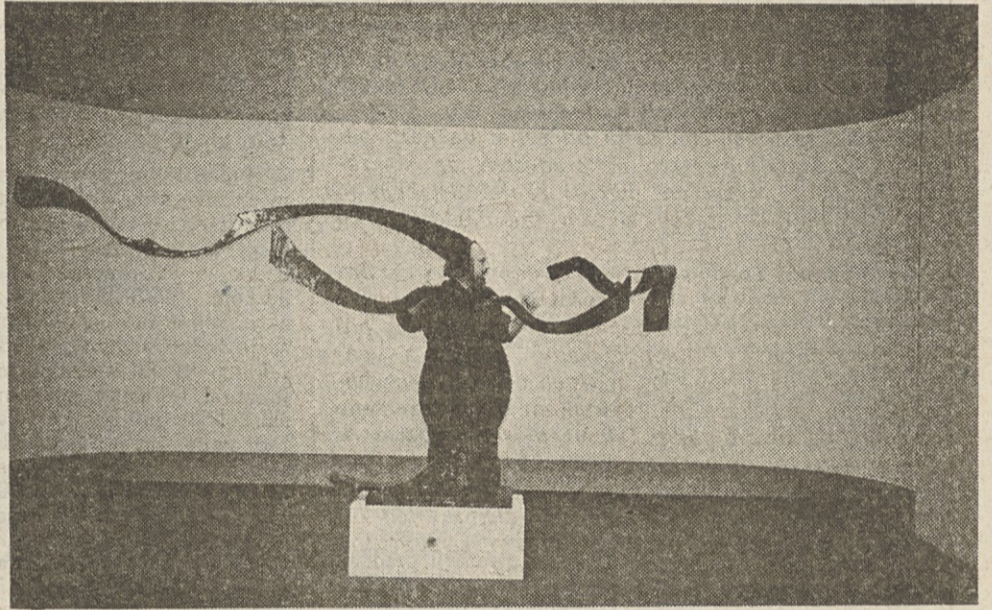
'Naučil sem se prvih vljudnosti, pozdravov in delčka japonske etike. Prva jed, ki jo ponudijo, je ajda. Ze drugi dan sem poizkusil jesti s palčkami. Sedem medenih dni je minilo in treba je bilo začeti delati. Hiroko me je spoznala s prijateljem kiparjem in začelo se je zares. Vsak dan sem se vozil z vlakom v dve uri in pol oddaljeno mesto v kiparsko delavnico. Kraj je bil v planinah, ki so me nekoliko spominjale na Pohorje. To je bila moja prva rajza samostojnega človeka v tuji deželi.' Majhne nerodnosti, ko se je zmotil in se vsedel na vlak napačne barve, so bile hitro premagane. Ko je nakupoval, si je pomagal z napisanim seznamom.

nim seznamom.

Za prvo razstavo v Osaki je pripravil trideset del in odziv je bil katastrofa. Hiroko mu je skušala pomagati, da bi pripravil razstavo v Tokiu: 'Z dvema težkima skulpturama v torbah je hodila od galerije do galerije, a brez uspeha. Zvečer me je utrujena poklicala iz telefonske govornice in povedala, da so jo povsod zavrnil. Ko sva se pogovarjala, je zgleдалa še eno galerijo in sklenila poskusiti še tam. Nemogoče se je zgodilo, lastnica galerije jo je vprašala, če bi lahko razstavljal že naslednji teden. Hiroko je že tisti večer začela pripravljati kataloge in vabila.' To je bilo julija 1979 in razstava je požela dobre kritike, najprej v časopisu Asahi. Ogleдали so si jo številni pomembnejši japonskega likovnega sveta. Nepozabni trenutek je obeležil triindvetdesetletni umetnik, prvi Japonec, ki je študiral zahodno umetnost, doživetje tudi za galerijo, ki je bila majhna, imela pa je tradicijo. V tej galeriji sta se Alojz Jerčič in Hiroko Kubuta poročila.

V Tokiu je leta 1982 razstavljal na tisoč stirosto kvadratnih metrih, razstavo je sam financiral in požela je velik uspeh. Jerčič je na otvoritvah vseh svojih razstav vpeljal glasbo, zborovsko in solo petje, branje poezije ter lastno predstavo, s katero spreminja kompozicijo svojih del. Pevski zbor mu je na razstavi zapel dvaindvajset slovenskih pesmi, ki mu jih je posredoval profesor Adamič.

'Japonci so me podprli tudi finančno in mi tako omogočili izdelati velik projekt, ki ga brez njihove pomoči ne bi bilo. To mi je pomenilo ogromno v moralnem smislu. V letih 1982 in 1984 sem skušal organizirati razstavo tudi v Ljubljani, a vrata so ostala zame zaprta,' pripoveduje Alojz Jerčič, ki je to nekoliko zameril, sicer pa ne čuti več močnih vezi, ki bi ga priklepale na domovino. V pogovoru govori 'imate', v smislu 'vi Slovenci', Japonska ga je očarala. V štirinajstih letih je bil le trikrat na slovenskih tleh. 'Tudi Sloveniji pomagam s svojo umetnostjo, na drugi strani pa posredujem del slovenske kulture na Japonskem, zato sem ustanovil pevski zbor.'

Poštenost in zaupanje soseda

Kakšen je japonski človek? 'Pred Japoncem ne bom zaklepal svoje delavnice, če bi jo zaklenil, pomeni, da svojim sosedom ne zaupam. Osnovna celica je družina, njej je vse podrejeno, predstavlja svetinjo. Ko se dekle poroči, mora biti devica. Ob poroki vse njene prijateljice jočejo, ker bo odšla iz njihovega življenja, gre v novi svet, v družino. Ženska je zato, da bo rodila in vzgajala otroka. Preden zajadra v zakonski stan, mora zapustiti službo, ostane ji le toliko časa, da preda svoje naloge. Ko se poroči moški, dobi petdeset do šestdeset odstotkov višjo plačo, ker postane gospodar družine in mora zanjo skrbeti. Do otrok so Japonci izredno nežni, ko napolnijo otroci dve leti, gredo obvezno v vrtec,' pripoveduje Jerčič in dodaja, da se je vživel v japonsko okolje postopoma, brez vsiljevanja.

'Najprej sem moral sprejeti njih in njihovo kulturo, kmalu so me sprejeli za svojega. Obnašam se kot Japonec in ne doživljam nesporazumov z nikomer. Najtežje pa je najti prijatelja.'

V Sloveniji se je predstavil po štirinajstih letih, v Slovenj Gradcu, najbrž bo razstavljal tudi v Mariboru in Ljubljani. Sicer pa se mu mudi čimprej nazaj, na Japonsko.

Na obeh pozitivne kritike

O umetniškem izrazu Alojza Jerčiča je Marko Košan zapisal naslednje: 'Samorastniško surova dela, ki jih je Alojz Jerčič pričel oblikovati v železu pred več kot dvajsetimi leti doma na Muti,

so izžarevala tisti tipični ekspresivni naboj, ki ga anticipirata na eni strani uporabljena tehnika varjenja, na drugi strani pa psihološki 'gotski' značaj pokrajine ob Dravi, v srcu kontinentalne srednje Evrope,'...in po Japonski ...: 'Tista prva dela, z letnico 1979, še kažejo zapuščino razmišljanja, ki bi sodilo v okvir evropskih miselnih vzorcev, medtem ko so se kasneje in zlagoma otresala razdrobljenosti doslednega ekspresivnega oblikovanja. Pod očitnim vplivom japonske pokrajine, tradicionalne umetnosti in značilne japonske kontemplativne duhovnosti, podprte z vzhodnjaško budistično filozofijo, skulpture izgubljajo vsiljivo narativno enoznačnost. Forme pridobivajo čvrstejši kiparski volumen, ki se po tej, lahko bi rekli izvorni poti, približujejo modernistični likovni govorici prečiščenih oblik. Simbolni jezik dovolj suverenih in drznih železnih skulptur ter fascinantnih mobilov; brušenih, a ne poliranih, gladkih in sijočih ploškev, se je zliil z japonskim tradicionalnim pojmovanjem umetnosti, ki brez predsodkov (kakršni obstajajo v Evropi) umetnine vključuje v ambient in sprejema tudi njihovo dekorativno funkcionalnost kot vsebino.'

Ksenija Lekić

TEŽKI ČASI ZA NEMCE

Nemški kancler Kohl je po tistem, ko je v petek napovedal verjetno zvečanje davkov po letu 1995, zaprosil sonarodnjake, naj bodo pripravljene na "težke čase", ki narekujejo podaljševanje delovnega časa na "prostovoljni osnovi".

Med drugim je izjavil: 'Svetovno gospodarstvo že več mesecev stagnira. Zato se mora tudi Nemčija pripraviti na težke čase in na ostrejšo mednarodno konkurenco'. Pri tem je slikovito dejal, da gre za to, ali bo Nemčija še naprej igrala za "evropski pokal" ali pa se bo vrnila v regionalno ligo. Opozoril je, da sta tedenski delovni čas in uporaba strojev v Nemčiji najkrajša od vseh držav Evropske skupnosti in napovedal, da se Nemčija sčasoma ne bo več mogla kosati z drugimi. Ne bo si mogla več privoščiti niti skrajševanja tedenskega delovnega časa, potrebno bo celo njegovo podaljševanje na "prostovoljni osnovi".

Glede morebitnega znižanja plač pa Kohl meni, da se morajo prejemi prilagajati različni stopnji produktivnosti, tudi če gre za isto vejo gospodarske dejavnosti.

NOVI TELESKOPI

Kako so rojene galaksije? Ali še obstajajo planeti, kot je naš? Iz česa je sestavljena črna luknja? Na ta ne ravno lahka vprašanja bi moralo odgovoriti šest novih teleskopov, ki jih bodo postavili do začetka leta 2000 na planinah Arizone, v Andih in na Havajih. Ti teleskopi ne bodo imeli ničesar skupnega s teleskopi, kakršne poznamo danes. Današnji teleskopi so manjši, težji, občutljivejši na temperaturne spremembe, zahtevnejši za ravnanje z njimi in veliko dražji.

'Novi teleskopi so prava revolucija, ena od največjih v zadnjih petdesetih letih', je komentiral v 'Time' ameriški astronom Maarten Schmidt. Prvi teleskop (premera 6,5 metra) bo izdelan čez dve leti. Leča zanj, ki je že v letu, se v teh dneh že hladi. 1994 pa jo bodo namestili na gori Hopkins v Arizoni. Ta teleskop bo predhodnica drugemu, imenovanemu Columbus, ki ga bodo leta 1996 postavili ne-

daleč od prvega, na gori Graham, tudi v Arizoni. Na isti gori, ki zaradi jasnosti zraka predstavlja eno od najboljših lokacij za opazovanje zvezd, bo postavljen tudi tretji teleskop, ki bo lovil kozmične radio valove.

Četrto zemeljsko oko, ki bo uperjeno v skrivnosti vesolja, bo teleskop Parnal na Andih v Čilu. Sestavljale ga bodo štiri leče premera po osem me-

trov. Havajski teleskop Keck 1 ima premer deset metrov in pod veliko kupolo pravkar čaka na zaključna dela. Čez kakšno leto se mu bo pridružil še teleskop dvojček Keck 2.

Ta velik astronomski projekt je delo na znanstvenem polju združene Evrope in Amerike: teleskope izdelujejo na starem in na novem kontinentu.

Vendar pa teleskopu na gori Graham preti nevarnost. Ta gora je namreč sveto mesto indijanskega plemena Apačev, katerih delegacija se je že pritožila pri oblasteh. Teleskop Columbus predstavlja zanje, pravijo, zadnji udarec belcev njihovim izumirajoči civilizaciji. S tem se strinjajo tudi ameriški okoljevarstveniki, ki njihov protest podpirajo.

GRUBELIČ BO TOŽIL VSE: DRŽAVO, TOŽILSTVO, SODIŠČE, SODNIKE IN SEVEDA UPNIKE TER NOVINARJE

BOSS JE OSTAL BOS

V Ljubljani so končno pripeljali pred sodnike 44 - letnega Sandija Grubeliča, famoznega biznismena firm SOZ Trend, Trend Inženiring, Trend Form in Trend Adriatic, ki je zaslovel z goljufijo stotletja, ko je od skoraj 5000 kupcev pobral denar (okrog 30 milijonov mark) za nakup avtomobilov in med drugim spravil ob vse nekaj sto delavcev mariborskega Lileta.

Grubeličovo zlobudranje in zaklinjanje, kako bo vsakemu izmed skoraj pet tisoč (4883!) upnikov, ki so vplačali predujem za nakup avtomobila, povrnil vse do zanje pare, je izpuhtelo, ko so ga švicarske oblasti končno zaprle in mu s tem onemogočile razne "ekskluzivne" izjave preko radijskih in časopisnih vesti. Očitno mu je to veliki manjko, saj on in njegovi odvetniki skušajo vso barabijo ovenčati s "političnim procesom".

9. novembra lani je Sandi Grubelič znova stopil na slovenska tla, ko so ga na mejnem prehodu v obliki "dragocenega tovora" prevzeli naši organi pregona. Tudi to naj bi bilo sporno, kajti izročitev je zahtevala prejšnja in ne zdajšna država, torej je gospod Grubelič v kehi nezakonito, pravijo nje-

govi odvetniki Peter Čeferin, Dušan Jelušič in Žiga Klun.

Kaže, da se je tisoče oguljufanih upnikov utrudilo v pričakovanju, da bi še kdaj videlo svoj denar in tokrat ni navalilo v Ljubljano, kot njega dni, tako da Vesna Žalik, predsednica senata, mirneje vokvirja raspravo in od oblasti ter zasebno postavljeni stražarji pred in v stavbi pravice lahko prodajajo dolgčas.

Dolgčas pa kot rečeno ni v sodnem senatu, saj že omenjena trojka Grubeličevih zagovornikov iz minute v minuto skrbi za doziranje vzdušja z oporekanjem vsemu in vsakemu, še več, po njihovem ni nihče od ljudstva vreden, da bi uprl pogled, kaj šele prst pravice v nekdanjega "poslovneža".

Tako sta prva dva dneva minila v razčiščevanju in

Lačne delavke Lileta med večtedensko stražo pred Grubeliči.

"izločanju" vseh, ki sodelujejo v procesu, tudi nekaj tisoč upnikov in seveda novinarjev, ki so ubogo paro prizadeli med prepotrebnim odihom na svežem zraku med sprehodom v preiskovalnem zaporu. Zatem

so vso reč končno umirili, Sandi Grubelič se je pogreznil v molk kot žrtev zarote švicarske in bivše jugoslovanske policije, ki ga je nezakonito aretirala in "omamljenega" spravila nazaj na torišče njegovega delovanja.

To delovanje pa ni bilo majhna reč, saj je z naprej pobranim denarjem in z denarjem na posodo Sandi Grubelič skušal ustvariti štiri podjetja v enem, nad vsemi pa je bedel z ženo Dragico. Kakorkoli se bo že

vsu stvar razvijala, je jasno, da je Sandija Grubeliča, ki je 207.370.967 dinarjev, kolikor je zbral samo na račun prodaje avtomobilov in jih je vložil v gradnjo stavbe v Domžalah in v teniško igrišče v Višnji gori, za ribarnico v Zagrebu in del za nakup mariborskega Lileta, spodnesla gospa Jožica Puhar, ministrica, ki mu v usodnem trenutku ni dala državnega denarja za "zaposlitev" že zaposlenih delavk Lileta, s čimer bi vrnil dolg z računa avtomobilov in 400 plačnikom izročil vplačana vozila. Tako pa se mu je dobro načrtovan konstrukt porušil in je zdaj tu, da mu tudi oporekana Barbara Brezigar, namestnica tožilca Tomaža Miklavčiča, končno lahko prebere skoraj sto strani dolgo obtožnico. Omenjena skupina zagovornikov je senat naprosila za desetdnevni premor, da bi v tem času spoštovanemu senatu predložili še nove dokumente gospoda Sandija Grubeliča, ki zdaj naj sploh ne bi bil državljan Slovenije.

A. Z.

ORMOŽ: 17-LETNO MLADENKO UBIL, KER NI PRISLUHNILA NJEGOVIM NEIZMERNIM ČUSTVOM

S ŠILOM UBIL LJUBEZEN

Grozovit uboj v Libanji pri Ormožu je tri dni držal pokonci tamkajšnje občinstvo. Šlo je za tretji zločin v zadnjem času, od katerih dva prejšnja še nista razjasnjena. Tokrat so našli pod mostom mrtvo 17-letno Marto J. doma iz Mihajlovcev 19 pri Ormožu.

Nesrečna mladenka se je zvečer vračala z avtobusom in ob 22.20 izstopila na postajališču v Libanji Križ na magistralni cesti iz Ormoža proti Ljutomeru. Nič hudega slutec se je peš odpravila proti domu v Mihajlovcih, ne vedoč, da jo nekaj metrov naprej pod mostom čaka že večkrat zavrženi ljubimec.

Tisto sredo zvečer se je iz Libanje proti avtobusnemu postajališču odpravil 28-letni Marjan L. in se skrtil pod bližnji most. Kaj se je napletalo v od neuslišane ljubezni vročinski glavi, bo razkrito na sodišču, doslej so

ugotovili le, da je po prihodu avtobusa Marjan L. prišel izpod mostu in skušal z Marto navezati stik. Nesrečno dekle je prišleka odklonila, zavrženi in nesojeni ljubimec pa bi naj iz žepa izvlekel šilo in z njim začel suvati v dekle. Čeprav je s šilom meril v prsa, se je nesrečno dekle uspelo ubraniti prvemu napadu razbesnelega možakarja, dokler nista padla v obcestni jarek.

S šilom večkrat zabodena mladenka bi se skoraj rešila, saj se je po cesti približeval neznan kolesar, vendar jo je

napadalec utišal tako, daji je z roko prekril ust in vmes še naprej zabadal šilo. Kolesar, ki seveda ni vedel, kaj se v obcestnem jarku dogaja, je odpeljal naprej, morilec pa je zdaj že mrtvo dekle začel vleči pod most, kjer jo je tudi pustil, da so jo naslednje jutro odkrili.

Po tem grozovitem zločinu

je 28-letni Marjan L., kmečki sin, krenil proti domu, skrtil rokavice in okrvavljena oblčila v gnoj, morilsko orodje pa v drog sejnalnika za koruzo in nadaljeval življenje, kot da se ni nič zgodilo vse do takrat, ko so prišli ponj policisti. Kriminalistom je povedal, da je bil v Marto - zaljubljen.

AVTI HLAPIJO

Policija in kriminalisti na Celjskem presenečeni ugotavljajo, da se je spet obrnila reka vozil, ki so namenjena prodaji. iz Savinjske doline že nekaj časa izginjajo predvsem dražja vozila, kot so bmw, mercedes, razkošnejši opli in golfi.

Še ne tako davno je preko

novih mej prihajalo v nasprotni smeri na desetine tovrtljavo, da se je spet obrnila reka vozil, ki so namenjena prodaji. iz Savinjske doline že nekaj časa izginjajo predvsem dražja vozila, kot so bmw, mercedes, razkošnejši opli in golfi.

PO OČETOVIH STOPINJAH?

Hrvaško časopisje trdi, da njihova policija zdaj lovi 21-letnega sina, prav tako Sandija Grubeliča, ker bi naj s pajdaši skušal ogoljufati vsaj dve hrvaški banki. Osumljenega najbolj bremeni neki brezposelni tekstilni tehnik, 24-letni Svebor Štampalija iz Ljubljane.

Tik pred začetkom sojenja Sandiju Grubeliču v Ljubljani je hrvaško časopisje zagnalo vik in krik, češ da je Grubeličev sin skušal iz banke na Reki dvigniti 15 milijonov HRD, čeprav na računu ni imel niti pare in ta denar pretopiti v devize. Cela četa kolegov na Hrvaškem se je pogrnala na lov za mladim Grubeličem in se prelevila v detektive, ki bi naj razjasnili vso raboto.

Po izjavah omenjenega brezposelnega tehnika, bi naj mladi Grubelič prišel tako do denarja zato, da bi poravnal neke dolgove ljubljanski Metalki, da ta ne bi uveljavila hipotek, ki bi naj bile izdane na račun treh Grubeličevih hiš v Ljubljani. Da je družina Grubeličevih zašla ob že znanih v še večje fi-

nančne težave, bi naj bil kriv neki Albanec Sejdiu, lastnik Ilirija-holdinga s sedežem v švicarski Luzani, ki Grubeličem ni vrnil dolgovanih treh milijonov dolarjev. Dolg bi naj izterjali neki Fatmir Bajrami iz Ljubljane za ceno 676 tisoč mark.

Podvig na Reki bi naj bil opravljen po istem scenariju kot v Puli in tamkajšnji Istarski banki d.d., ki bi jo naj olajšali za nova dva milijona mark. Operacijo bi naj izpeljali z lažno prodajo bencina s pomočjo ljubljanskega podjetja Sigma oil reškemu podjetju Petrol-Commerce s posredovanjem nekega Alfreda Musizza z Reke. V posel bi naj bili vključena še ljubljanska Spektra in reška Ri-Art in tako dalje in naprej, kot prepeva Štampalija.

Na vidiku je po vsem sodeč še en generalski škandal v vojski srbskočrnohorske države, tokrat obarvan s stanovanjskimi kvadrati. Generalštab VJ je vzel luksuzna stanovanja admiralu flote Branku Mamuli in generalom Blagoju Adžiču, Aleksandru Vasiljeviču, Milanu Pujiču, Zorku Čanadiju in Andriji Rašeti z obrazložitvijo, da so do stanovanj v elitnem generalskem naselju 'Cvečara' na pogozdeni topčiderski strmini prišli po nezakoniti poti.

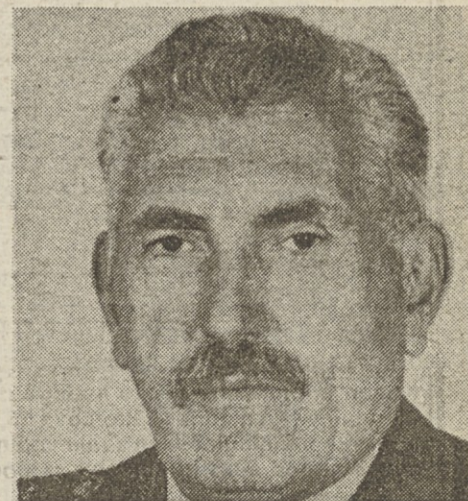
To naselje devetih ogromnih hiš in dvaintridesetih stanovanj gradijo že skoraj leto dni in je že od samega začetka trn v peti beograjski in srbski javnosti. Bolj ko se je približeval rok vsetitve, bolj so bili ljudje ogorčeni. Da bi vsaj malo utišal upravičeno nezadovoljstvo, je Generalštab osnoval komisijo za raziskovanje možnih nepravilnosti v razdelitvi stanovanj, od katerih ni nobeno manjše od 100 kvadratnih metrov.

Rezultat dela komisije je brisanje omenjene generalske šesterice s popisa bodočih stanovalcev. Kaj je z ostalimi tridesetimi generali in oficirji, med katerimi je največje število tistih, ki zavzemajo najvišja mesta v hierarhiji novosklepane vojske Živote Paniča? So oni do stanovanj prišli zakonito?

Mamula, Vasiljevič, Pujič, Čanadi, Adžič in Rašeta so najavili, da 'ne bodo ostali dolžni'.

Branko Mamula

Blagoje Adžič

MANJŠO KMETIJO v Lipo-
glavu pri Ločah menjam za
manjšo hišo v okolici Celja.
Holzinger Oto, 68233 Dob pri
Mirni, KPD.

SAMSKI FANT, 37/173, iz
Bosne, želim spoznati resno
žensko za skupno življenje,
možna je tudi poroka. Tel.:
063/856-535.

PUŠKO češko bokarico 16/
16 z 200 patroni, prodam. Tel.:
063/34-692.

RIBIŠKO OPREMO, kom-
pletno za vse vrste ribolova,
prodam. Tel.: 063/34-692.

GARSONJERO ali ENOSOB-
NO STANOVANJE najemem
v Celju. Tel.: 063/441-215, 441-
215, dopoldan od 8.-14. ure.

TEK IN SEKS

Do danes so znanstveno ugotovili celo vrsto ugodnih vplivov rekreativnega teka na človeški organizem in njegove funkcije. Vendar pa je posebno zanimivo dejstvo, da tek izboljšuje tudi seksualni apetit in možnosti. Ena od tekačic je to lepo povedala: "Vem, da sem s pomočjo teka shujšala in danes izgledam lepše, kar je spremenilo moje življenje. Pravzaprav se prvič v življenju počutim seksi."

Dobra telesna kondicija dosežena s tekom povečuje zadovoljstvo v seksu pri moških in pri ženskah. Voditelj inštituta za športno medicino Univerze v San Diegu v Kaliforniji dr. Jim White je z znanstvenim testom ugotovil, da jogging seksualno stimulira moške štiridesetih let. White je spremljal 115 moških, ki so dnevno tekli po 20 minut. Med testi in po njih je pri vseh ugotovil znaten porast seksualne želje. Večina od njih je govorila o znatnem porastu in celo o podvajanju svoje seksualne aktivnosti. V nekaterih primerih so morali zagreti tekači kar s skokom čez plot zadovoljiti svoje povečane seksualne potrebe. "Če bi objavili vse rezultate te naše raziskave, niti ena žena ne bi več dovolila možu, da gre na jogging daleč od doma", pravi White.

Neki urolog je poročal o dveh primerih impotence, ki so ju pozdravili s pomočjo LSD teka. LSD je v Ameriki pogosto uporabljena kratica, ki pomeni 'long slow distance', kar v prevodu pomeni počasen tek na dolge proge. Ker me-

nijo, da je za impotenco velikokrat kriv psihični vzrok, je morda povečan dotok kisika v možgane med tekom tisto, kar izboljša stanje takšnih bolnikov.

Dr. Avram Goldstein z univerze v Kaliforniji trdi, da tek povzroča pomembne hormonske spremembe v organizmu. Poleg ostalega se po teku znatno poveča višina moškega spolnega hormona testosterona v krvi. Vendar pa strokovnjaki še vedno ne morejo z gotovostjo trditi, zakaj se to dogaja. Morda je to rezultat povečane stimulacije andrenergičnega sestava.

Kot povsod tudi tukaj velja pravilo o zmernosti. Vsa ta spoznanja o seksualnih funkcijah veljajo samo za tek znotraj zmernih meja fizične utrujenosti. Dr. Aksel Horwitz, specialist za športno medicino, trdi, da je pri pretiranih ljubiteljih teka, ki pretečejo po sto kilometrov na teden, zabeležen padec hormona testosterona v krvi, kar lahko ogrozi seksualno življenje.

AMERIČANI BERAČIJO ZAKONITO

Milijoni brezdomcev, ki po ameriških ulicah vsak dan iztegujejo roke, so pred kratkem izvojevali važno zmago. Sodišče je razglasilo za neustavno odločitev mesta New York, s katero je bilo prepovedano prosjačenje po ulicah. To je šele prva etapa beraške bitke, ki se lahko raztegne do Vrhovnega sodišča ZDA.

V sodni odločitvi prejšnjega tedna je federalni sodnik ocenil, da je država kršila Prvi amandma s tem, ker je s prepovedjo prosjačenja za osemdeset do sto tisoč brezdomcev, ki v New Yorku krožijo po ulicah, omejila svobodo izražanja.

Čeprav je sodnik Robert Sweet priznal pravico oblasti, da ukaže izvrševanje zakonov, je ocenil, da ima prednost zakon svobodnega izražanja kakor tudi sporočilo, ki ga prosjačenje pošilja naši družbi. Berač ne ogroža družbe, njegov edini zločin je v tem, ker živi v bedi.

Lanskega septembra je bilo sodišče na strani New Yorka, ki je prepovedal beračenje v metroju, edinem toplim mestu v dolgih zimskih mesecih. Edini razlog je bil: v mestnem prevozu so ljudje ujeti!

Mesto New York je lani najavilo velik načrt izgradnje 25 zatočišč za brezdomce, ki bi jih zgradili po vseh četrtih. Zaradi negotovanja stanovalcev pa je načrt ostal na papirju, kakor tudi obljube države New York, da bo zgradila stanovanja za tisoče lažjih mentalnih bolnikov, ki se po izgonu iz psihiatričnih bolnišnic potikajo po ulicah brez denarja.

Uporaba represije proti brezdomcem je danes lažja, ker družba zavrača brezdomce zaradi porasta zločinov, latentnega rasizma, straha pred AIDS-om in tuberkuloze.

Velike ameriške metropole na robu propada obtožujejo republikansko administracijo zaradi odločitve o zmanjšanju federalnih posojil. Tega argumenta se je poslužil tudi demokratski predsedniški kandidat Bill Clinton.

MALI OGLASI

Trgovsko podjetje p. o.
"Savinjski magazin Žalec"

Šlandrov trg 35 - 63310 Žalec

KREDITNI POGOJI

TEKSTIL, AKUSTIKA, DROBNI GOSPODINJSKI APARATI, BELA TEHNIKA, KOLESA, PEČI, INSTALACIJSKI MATERIAL, BARVE, ELEKTRIČNO ORODJE

- DO 4 OBROKE, BREZ OBRESTI
- DO 6 OBROKOV, MINIMALNA FIKSNA OBRESTNA MERA

BELA TEHNIKA PROIZVAJALCA GORENJE

- DO 5 OBROKOV, BREZ OBRESTI
- DO 12 OBROKOV, MINIMALNA FIKSNA OBRESTNA MERA

PREMOG, GRADBENI MATERIAL

- DO 6 OBROKOV, MINIMALNA FIKSNA OBRESTNA MERA

POHIŠTVO

DO 10 OBROKOV, MINIMALNA FIKSNA OBRESTNA MERA
POHIŠTVO NEKATERIH PROIZVAJALCEV VAM PONUDIMO
NA 6 OBROKOV BREZ POLOGA IN BREZ OBRESTI

VELIKI POPUSTI ZA GOTOVINSKO PLAČILO!

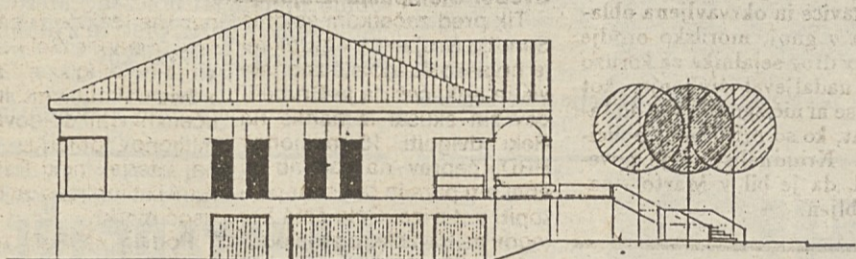

GRADIS GRADBENO PODJETJE CELJE

Ul. XIV. DIVIZIJE 10 CELJE TEL. 063 26-634

JESEN JE TU!

POSKRbite ZA VAŠ AVTO ŠE PRED ZIMO

IZKORISTITE PRILOŽNOST!

V NOVI VASI V CELJU PRODAJAMO GARAŽE NA OBROČNO
ODPLAČEVANJE POD UGODNIMI POGOJI.

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

_____ podpis naročnika

DR. MARKO STERLE O TRADICIONALNI KITAJSKI MEDICINI

Z IGLO DO ZDRAVJA

Na Kitajskem izvajajo akupunkturo že pet tisoč let, prvi medicinski učbeniki te terapije segajo v šesto stoletje pred našim štetjem, v Evropo pa so jo misionarji prinesli šele v 17. stoletju. Akupunktura je zabadanje igel v določene točke na koži z namenom, da bi vzpostavili ravnotežje energije chi, ki je po mnenju akupunkturistov za zdravje najpomembnejša. Vzhodnjaško terapijo je na Kitajskem več kot leto dni spoznaval dr. Marko Sterle. Akupunktura in akupresura obogatita klasično medicinsko znanje, spremenita pojmovanje bolezni in proces zdravljenja.

Kaj je akupunktura, kaj akupresura in kakšno mesto zavzemata v tradicionalni kitajski medicini?

"Kitajsko tradicionalno zdravilstvo zajema herbalno medicino, ki predstavlja zdravljenje z naravnimi zdravili in zdravljenje z ubadanjem igel ali masažo določenih točk na človekovem telesu. Akupunktura se izvaja z iglami, ki jih zabadamo v določene točke, akupresura se razlikuje v tem, da ne delamo z iglami, ampak določene točke pritiskamo s prsti."

Koliko je takšnih točk na telesu?

"Več kot tri tisoč jih je, tristoenainšestdeset osnovnih. Nekatere se nahajajo na določenih meridianih, štirinajstih glavnih in osmih povezovalnih."

Kaj so meridiani?

"Meridiani so določene poti, po katerih kroži energija in pripadajo določenim organom oziroma organskim sistemom. Najpomembnejši so glavni meridiani, v prvem krogu se nahajajo meridiani pljuč, debelega črevesa, želodca, v drugem sledijo meridiani srca, mehurja, ledvic in v tretjem krogu še osrčja, meridian trojnega živca, žolča in jeter. Prvi in zadnji je meridian yin, srednja dva pa sta yang."

Akupunkturisti poudarjate pomen energije chi, jo lahko definirate?

"Kitajski hieroglif, ki naj bi pojasnil, kaj je chi, je tako zapleten, da pojma niso zmogli razvozlati ne vzhodnjaki, kaj šele zahodna znanost, ki si že tako rada zatiska oči. Chi je nekaj neopipljivega, a sposobno je delovati. Znak te energije simbolizira življenje, nedefinirano, a skrivnostno in večno energijo. Chi vendarle obstaja."

Je bistvo in namen akupunkture vzpostavljane ravnotežja energije chi?

"Najpomembnejše je vzpostavljanje ravnovesja, pri katerem morata biti yin in yang uravnotežena, če je yin previsok ali prenizek, imamo opravka z boleznijo."

Stari Kitajci so o yinu in yangu spletili cele teorije. Kaj je yin, kaj yang?

"Ni yina brez yanga in yanga brez yina. To je zakon vesolja in zakon človeka. Gre za enotnost nasprotja, če yin raste, yang pada in obratno. Kitajci so ta nasprotja poimenovali yin in yang, Japonci kyo in jitsu, Indijci lingam in joni. Yang dojemamo kot nebo, svetlobo, moškost, moč, gibanje, ogenj, yin

kot vodo, zemljo, temo, zimo, žensko, krhkost, mirovanje. Yin je hrana, yang telesna aktivnost."

Z akupunkturo torej vzpostavite ravnovesje. Kakšen pa je začetek zdravljenja, pristop k odkrivanju bolezni, ali so v tradicionalni kitajski medicini znane tudi posebne metode diagnosticiranja?

"Eno najbolj zanimivih znanj tradicionalne kitajske medicine je nedvomno diagnostika, ki pa je hkrati tudi najtežja. Znanih je najmanj trideset načinov, kako pristopiti h gledanju telesa, v klasični medicini pa le pet do deset. Vemo, da je najpomembnejša pravilna diagnoza oziroma ocena človekove uravnoteženosti, uravnoteženosti posameznih organskih sistemov. Stari Kitajci so botrovali vrsti zanimivih in nenavadnih znanj. Ste kdaj opazili, da je človekovo uho podobno novorojenčku? Z opazovanjem in otipavanjem ušesa s topim predmetom izvemo vse o človekovem ravnotežju. Oči izda-

jajo telo, šarenica je pravi zemjevid dobrih in slabih človekovih poti. Tudi jezik, stopalo in obraz so človekovo zrcalo."

Kakšna je razlika med vzhodnjaškim in zahodnjaškim pojmovanjem človeka oziroma bolezni?

"Vzhodnjaki gledajo sintetično, opazujejo ves material, mi pa smo navajeni in naučeni analitičnega gledanja in ravno zato veliko bolezni spregledamo."

Se strinjate s trditvijo, da akupunkturisti ne zdravijo bolezni temveč ljudi?

"Glede na to, da mora biti pristop k bolezni kompleksen, ta trditev drži."

Misel o zabadanju igel v telo je nekoliko strašljiva. Se ljudje za zdravljenje z akupunkturo metodo radi odločajo?

"Akupunkturo večinoma zelo lepo sprejmejo. Vbod je skoraj neboleč, ker so to polne igle za razliko od injekcijskih, so tudi zelo drobne. Na nekaterih točkah in pri nekaterih ljudeh vboda igle ni niti čutiti."

Metoda akupunkture je uspešna tudi pri lažšanju bolečin in kot nadomestilo umetne anestezije.

"Zelo veliko operirajo s pomočjo akupunkture, eventualno dajo pred posegom le kakšno pomirilo, sicer pa je pacient med operacijo buden in vendar ga ne boli."

Katero so dobre strani akupresure in metode shiatsu?

"Shiatsu je japonska beseda in pomeni pritisk s prstom. Šolo shiatsu, ki izvira iz zen filozofije, sem spoznal v Tokiu. Razvila se je iz anme, japonske masaže, ki se opira na tradicionalno kitajsko teorijo meridianov in točk."

Kaj je osnovna misel shiatsu šole?

"Osnovno vodilo je naslednje: če eno roko položimo na točko tsubo, z drugo roko pa spremljamo meridian, bomo začutili odziv življenja in če nam uspe, bomo premagali bolezen. Metoda izvaja samo s palci, prsti in z dlanmi, brez kakšnihkoli pripomočkov."

Ksenija Lekić

Peking, bolnišnica številka 3. Dr. Marko Sterle pri opazovanju operacije pod omamo igel brez umetne anestezije.

NEVARNOST KAROSHI

Svet je zares čuden. Medtem ko milijoni ljudi brez uspeha iščejo zaposlitev, se drugi milijoni dobesedno zvijajo pod težo dela. Japonska beseda 'karoshi', ki označuje smrt zaradi pretiranega dela, si postopoma utira pot v druge svetovne jezike, kjer se je že udomacila kot 'deloholik'.

Japonski minister za delo je moral pred kratkim posredovati, ker je število infarktov in kolapsov zaradi pretiranega dela na Japonskem presežilo zaskrbljujočo mejo. Najbolj ogroženi so trgovci, delavci, učitelji in policaji. (V Sloveniji za slednje zagotovo ne drži). V pripravi je namreč novi zakon, ki naj bi končal s sedanjo prakso, ko dela sodobni Japonci največ od vseh prebivalcev našega planeta - 2200 ur na leto. Pri tem Japonci nimajo letnih dopustov in vikendov, niti jim ni bolezen vzrok, da bi ostali doma. Zato je tudi povprečna japonska bolniška najmanjša na celem svetu - samo 35 ur na leto.

Nasprotje Japoncem so Nemci, ki letno oddelajo samo 148 ur in imajo povprečno osem tednov plačanega letnega dopusta. Od 1995. leta naj bi delavni teden zaposlenega Nemca znašal največ 35 ur, uvajajo pa tudi druge novosti. V muenhenskem BMW-ju imajo zaposleni pravico do podaljšanega vi-

kenda od četrta do torka, če pa Zelijjo, lahko svojih 40 delavnih ur na teden opravijo po deset ur na dan.

Kako je mogoče, da Nemci delajo najmanj, zaslužijo pa največ? Ekonomisti smatrajo, da zaradi nemške pregovorne metodičnosti in marljivosti. Italijan dela mnogo dlje kot Nemec, napravi pa mnogo manj. Na delovnem mestu je prisoten fizično, sreba kapučino in razmišlja o nogometu, medtem ko Nemec ne izgubi niti minute delovnega časa. Tako Nemci dajejo v Evropi ton, ne samo gospodarstvenemu, temveč tudi delovnemu tempu. Francozi delajo letno povprečno 1755 ur, Italijani 1690 in Angleži 1820. Toda med njimi so razlike. Angleži imajo radi nočne izmene, na katere pride skoraj tretjina vseh delovnih ur, vsak devet Francoz pa dela po skrajšanem delovnem času. V glavnem si povsod prizadevajo skrajšati delovni čas.

Pri Amerikancih opažajo, da poizkušajo konkurirati Japoncem, da bi delali čim več in čim dlje. Že zdaj

mesečno delajo v povprečju 1990 ur, neredko pa tedensko tudi do sedemdeset ur. V Ameriki velja splošno pravilo, da je posameznik bližji piramidi uspeha, čim dlje dela.

Menežerji že zdaj prebijejo mesečno v pisarnah po dvajset ur na dan, letni dopust so zmanjšali iz šestnajst na trinajst dni. Na najslabšem so zaposlene ženske, ki delajo tudi do devetdeset ur na teden. Italijanski sociolog Alama meni, da pretirano delo ni normalno, da poneumlja in škoduje duševnemu in telesnemu zdravju. Prezaposleni ljudje pogosto podlegajo duševnim boleznem. Neki ameriški biznismen si vsak večer umiva lice z lastnim urinom, sicer ne more zaspati.

Zakaj človek toliko dela? Samo zaradi denarja? Nekateri psihologi smatrajo, da nam je moderni čas vzel potrebno zadovoljstvo, ki ga prinaša občutek uspešno dokončanega dela. Včasih je mizar napravil stol, sedel nanj in vedel, da je končal delo. Danes pa stojimo pri strojih, sedimo pri kompjuterjih, vozimo tramvaje, toda naše delo nima niti jasnega začetka niti konca - lahko traja do neskončnosti. Zato delamo in delamo, nikoli pa s svojim delom nismo gotovi niti zadovoljni.

NAJSTAREJŠI GLOBUS

Najstarejši znani globus Zemlje je pred pol tisočletja izdelal nezaposleni sanjač Martin Behaim iz Nuernberga. Mnogi menijo, da je prav njegov izdelek spodbudil Kristofa Kolumba na pot preko Atlantika.

Globuse pa so poznali že prej. Delali so jih stari Grki in tudi drugi popotniki v stoletjih za njimi, a ohranil se je le Behaimov, izdelan iz papirja in lesa. Tega si lahko obiskovalci tačas ogledujejo v muzeju v Nuernbergu, nemška zvezna pošta pa je v Kolumbovem letu izdala posebno znamko z najstarejšim znanim globusom.

O življenju Martina Behaima ni znana veliko. Bil je sin bogatega trgovca in veliko je potoval, nikoli se ni ustalil, raje je postopal in sanjari, brkljal po zvezdnih kartah in zemljevidih. Edini proizvod njegovih sanjarij je skrbno izdelan globus Zemlje, ki ima v premeru pol metra in je poslikan z lepimi barvami, ni pa kaj posebej natančen.

Pobjegla četnicima — silovali je Muslimani

Sedamnaestogodišnja Slavica P. s roditeljima je bježala pred četnicima iz Jajca. U izvlačenju kroz šumske ceste, pred njenim očima roditelji su poginuli. U valu izbjeglica Slavica je uspjela doći do sigurnog Tomislavgrada. Tragediju i užas koje je doživjela zajedno s poginulim roditeljima pokušavala je zaboraviti.

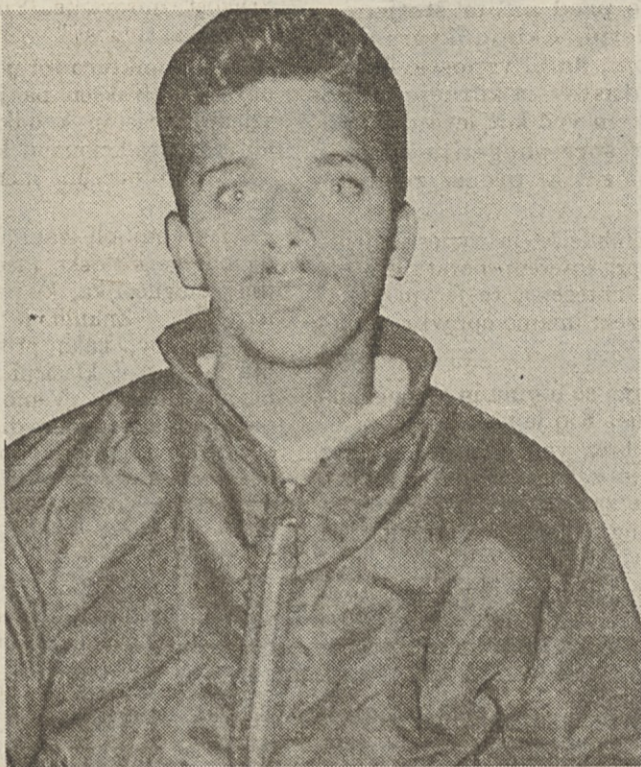
Medjutim, Slavica ni u Tomislavgradu nije osetila sigurnost. Dramu bježanja i obiteljsku tragediju nadopunio je užas. Slavica je u Tomislavgradu silovana. Sedamnaestogodišnju, nedozrelu, u šoku silovali su dvojica Muslimana: Samir Dilaver i Junuz Vričić.

Izbjegličke dane Slavica je provodila u dječjem vrtiću, okružena brigom i pažnjom. Svi su htjeli pomoći da što bezbolnije preživi gubitak roditelja i traume koje je doživjela. Šokovi su bili teški, oporavak je tekao sporo. Osim poginulih roditelja, Slavica nije imala bliže rodbine.

Šetajući gradom svratila je u kafić popiti sok. Počasćena je i kafom. Njezini 'kavaliri' Samir i Junuz, poslije kave nude joj posao kod njihova prijatelja. Nije primljena. Traže nova rešenja, a onda je, čvrsto držeći za ruke, vode u stan. Samir Dilaver nije imao

ključeve od vlastita stana te je morao razvaliti vrata. Palo je nekoliko šamara, silovali su je, a Junuz ju je poslije vratio do vrtića. Sljedeći dan ponovo dolaze po nju, 'Po njihovu poslu', a kada im savjesna radnica u Crvenom križu ne dopušta da je odvedu, prijete fizičkim napadom, galame da će napraviti lom, minirati dječji vrtić, dignuti ga u zrak. Spominju se i hrvatske majke. Pozvana je policija, galamdžije su završili u zatvoru. Uhapšeni su zbog uznemiravanja javnog reda i mira.

Tek kad se dvojica uhapšenika bunila, da 'nisu silovatelji', organima sigurnosti postaju jasne nove činjenice. Uslijedila su nova saslušanja, ali sada ne o 'remečenju javnog reda i mira', nego zbog 'osnovane sumnje, da su počinili krivično delo silovanja', a kriminalni čin je težji jer se radi o maloljetnoj djevojci.

Junuz Vričić, jedan od silovatelja: Mala je plakala. Samir je vodio ljubav s njom, a kasnije i ja...

Poslije priznanja, izjava je optužba protiv Samira i Junuza. Dio Muslimana i dalje ne vjeruje, da su to učinili njih dvojica.

Dragi prijatelji!

U želji da Vam vašu nesreću što više olakšamo, u redakciji našeg časopisa Nova doba odlučili smo, da ovu stranicu namijenimo posebno Vama.

Ako nešto trebate, nekog tražite, u neizvjesnosti ste, slobodno zovite naše brojeve: 063/441-608 ili 441-215. Sa srećom!

Redakcija Nove dobe

Ćosić traži istragu

Politički krugovi SRJ" i Srbije zabrinuti su zbog opasnosti od izbijanja sukoba u Srbiji nakon što je u četvrtak oteta skupina Muslimana blizu priboja u Sandžaku. Predsednik SRJ" Dobrica Ćosić zadužio je u subotu državnu komisiju da istraži okolnosti pod kojima su nestali ti Muslimani, čiji se broj, ovisno o izvoru, kreće između 17 i 35 ljudi.

Sandžačka novinska agencija ISA-press javila je da su pripadnici srpsko-

proširi i na Srbiju ako vlasti ne reagiraju brzo i ne pronadžu otete Muslimane. Prema Memiću, oteto je 28 Muslimana.

Srbijanska vlada, koja navodi da je oteto 18 ljudi, zatražila je da srpske vla-

Traži se sestra

Dijamla Jemendžić izbjegla je s kćerima Elmom i Sanelom u Berezovo polje kraj Brčkog. Traži se sestra Hata. Hata Bajraktarović, Zagreb

crnogorskih paravojnih jedinica u četvrtak ujutro postavili dva autobusa u blizini Priboja i oteli 35 putnika Muslimana, koji su navodno odvedeni u BiH kako bi bili razmijenjeni za srpske zarobljenike. U priopćenju koje je u subotu objavio

Traži se muž!

Munira Krđić traži supruga Bekira. Poslednji put videli su se u Hercegovini. Sve informacije u zbirni centar u Kočevju, tel. (061) 851-462

Tanjug, pomoćnik jugoslavenskog ministra za prava čovjeka i manjina Mahmut Memić ocijenio je da postoji opasnost, da se rat iz BiH

Traži se dvije kćerke, Azra (3) i Alma (1,5), ostale su s majčinim roditeljima Fejzom i Tahrom Osmanović u selu Glogova Bratunca. Tada sam ih, u veljači, zadnji put i vidjela. Molim da mi se javi svi koji znaju nešto o njihovoj sudbini. Fatima Omerović, Austrija

Traži muža Hasana (Omerova) Hadžića (54) iz sela Grapska pokraj Doboja. Nestao je 10. svibnja, a priča se da je odveden u logor u Doboju. Molim vijesti o njemu. Muna Hodžić, Pula

Minka Adžemović (50) iz Prijedora moja je sestra. Već mjesecima ne znam što je s njom, ali i s rođakom Mirvetom Mujagić (40) i njezinom kćeri Anom (12) iz Kozarca. Ašfa Vukalić, Frankfurt

sti BiH odmah omogućiti "građanima općine Priboj koji su silom zadržani" slobodan povratak na teritoriju Srbije, priopćilo je srbijsko Ministarstvo Informisanja. "Zahtijevamo da se počinitelji toga čina pronađu i privedu pravdi."

Traži se Dževahira Kadić (38), njen muž Imet i djeca Irma i Irvan. Živjeli su u Bosanskoj Krupi. Sestra Sabina Šarić, Švedska

Traži se muž

Munira Azima Krvavica iz Čapljine poslednji put sam vidjela 13. travnja. Živio je s braćom Elekijem i Bumbijem u Ulici B. Popovića 8. Hadira Bončagić, Švedska

Traži se braća

Sestra Hadira traži braću Mustafa, Aliju i Kadira Šibljaković, koji su živjeli u Zvoniku. Hadira Bončagić, Švedska

Izetbegović popušta

Predsjednik Predsjedništva BiH Alija Izetbegović izjavio je kako će možda morati prihvatiti etničku podjelu Republike zbog političkog i vojnog pritiska hrvatskih snaga koje su inače njegov nominalni saveznik.

Izetbegović je Reutersu i 'New York Timesu' izjavio kako su hrvatski pregovarači na mirovnim pregovorima u Ženevi inzistirali da se Bosna i Hercegovina podijele na etničkom principu, što njegova vlada teško prihvaća.

'Da bismo se sporazumjeli s Hrvatima morat ćemo se približiti etničkom konceptu Bosne-regija', rekao je Izetbegović. 'Za nas je vrlo teško preokrenuti tu prepreku etničkoga principa, čak i uz ovako puno problema s kojima se suočavamo'.

Izetbegović je prošlog tjedna predložio da se Bosna i Hercegovina podijele na

autonome regije, a da se pri tom ne gleda na etnički sastav, podsjeća britanska agencija. Medjutim, zbog prijedloga bosanskih Srba i Hrvata koji imaju drukčije gledište, to se ne čini vjerovatnim.

'Ovo pitanje regionalne, nasuprot etničkoj podjeli, tema je intenzivnih pregovora još do mog povratka u Sarajevo', rekao je Izetbegović dodajući: 'Mi ovom problemu ne pristupamo s etničkog već s građanskog stajališta'.

Slabo opremljena Armija BiH, koja je već opterećena očajničkim borbama protiv srpskih snaga koje su dosad pregazile gotovo 70 posto bosanskohercegovačkog teritorija, teško si može priuštiti otvaranje novih fronta protiv hrvatskih snaga, ocjenjuje Reuters.

'Glavnu opasnost vidim u sukobima između lokalnih, legalnih vlasti BiH i radi-

kalnih grupa HVO', rekao je Izetbegović. 'U sadašnjem sporu između Muslimana i Hrvata šanse zagovornika umjerene linije smanjuju se, a to je doista šteta'.

Številka ŽR organizacije RH, na katerega lahko nakarjete denarno pomoč beguncom iz BiH, s pripisom za BiH: 50101-878-51579

Za kćer Nadu Miličić iz Teslića poslednji put sam čula prije nekoliko mjeseci. Hvala za informacije. Marija Tomić, Sisak

BROJEVI TELEFONA U PRIHVATNIM CENTRIMA

NOVA GORICA - LOKO-VEC 065/49-521, NOVA GORICA - DESKLE 065/52-004, NOVO MESTO 068/24-601, ORMOŽ 062/714-141, PO-

STOJNA 067/21-085, PO-STOJNA 067/22-382, PTUJ 062/771-131, PTUJ 062/771-542, RADOVLJICA 064/723-491, RADLJE - RIBNICA NA

POHORJU 0602/68-026, RADLJE - MUTA 0602/61-500, RAVNE NA KOROŠKEM 0602/35-110, RIBNICA 061/862-049, SEVNICA 0608/81-

314, 0608/81-574, SLOVENSKA BISTRICA 062/810-028, SLOVENJ GRADEC 0602/41-340, ŠKOFJA LOKA 064/622-765, ŠKOFJA LOKA 064/651-

037, ŠKOFJA LOKA 064/621-847, ŠMARJE PRI JELŠAH 063/816-068, ŠMARJE PRI JELŠAH 063/814-950, TOLMIN 065/81-460, TREBNJE

068/48-321, TRŽIČ 064/50-444, VELENJE 063/855-313, ŠOŠTANJ 063/881-356, VIŠNJA GORA (GROSUPLJE) 061/784-099,

ZA IZBJEGLICE IZ BOSNE I HERCEGOVINE

FOTOREPORTAŽA

DNEVNIK NOVE DOBE

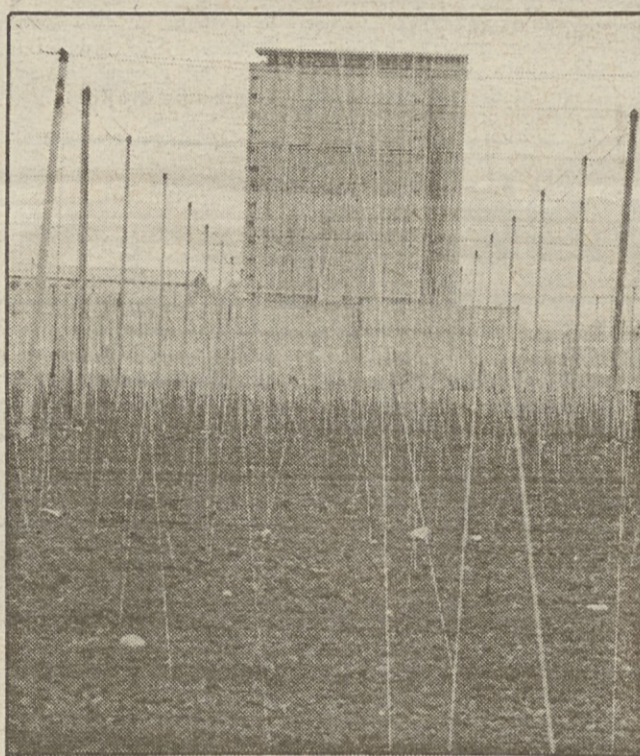
Za uvod v dnevnik najprej zanimivost. Vidite namreč prvonagrajeni transparent s proslovenskega natečaja Slovenija moja dežela – tudi domačini smo ljudje. Predlagamo, da takšne transparente kot dobrodošlico postavimo na vhodu v državo.

Skupščina. Našemu fotoreporterju Sašu je uspelo za beležiti najbolj napet trenutek skupščinskega zasedanja. Trenutek, kakršnega ne pomnijo!

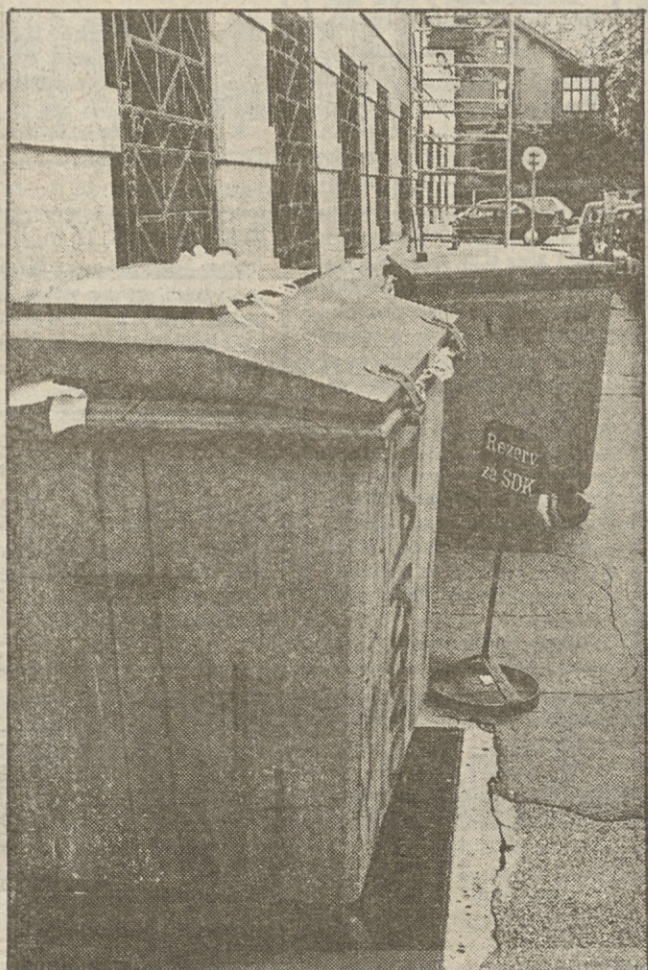
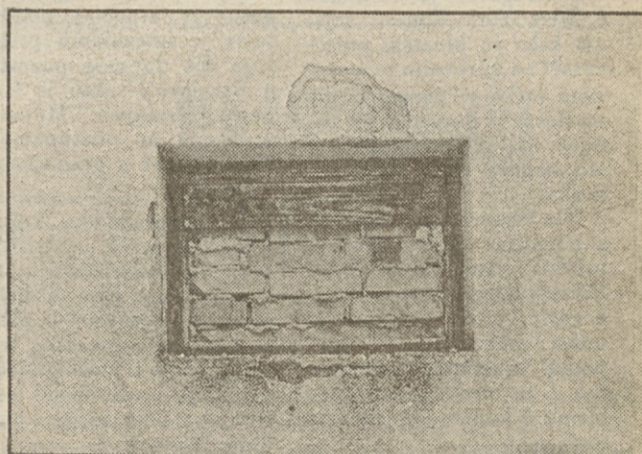
Republiški komite za varstvo okolja in urejanja prostora, Republiški komite za borbe in vojaške invalide, Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo; Slovenija

V knetijstvu je trenutno tako zapleteno, da ne bomo poročali ...

Bančništvo

Nov denar se počasi uveljavlja, za starega pa bomo znali dobro poskrbeti, prodali ga bomo nazaj ponarejevalcem.

EKSKLUZIVNO!!! TO IMAMO SAMO MI! Zaradi osupljivih vesti iz Slovenije o stanju beguncev v slovenskih begunskih centrih se je osebno podal na pot tudi Josip Broz TITO, bolj znan iz preteklosti. Da je stanje kritično, je dokazala tudi njegova gesta, ko je na pomemben sestanek peljal tudi lačne otroke in jih pošteno nahranil. Seja s tem ni bila nič manj konstruktivna kot ponavadi.

DA TO NE BO

VAŠE OKNO

V SVET!